

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV.

TELEFON 226.

Abonament anual 960 lei.

Costul strălămate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

... guvernul liberal — scrie „Viitorul” — a fost iniţiatorul şi autorul tuturor legilor şi reformelor inspirate de cel mai larg spirit de toleranţă.

Faţă de păcatele liberale!!

Să nu ne pierdem răbdarea

Duminea trecută, liberalii şi averescanii, puţini câţi mai sunt, s'au întrunit într'un fel de congrese, unde au discutat treburile lor de partid, mai întâi, şi pe urmă s'au ocupat şi de stările din ţară, aducând aspre învinuirii partidului naţional-ţărănist, despre care spun, că, atunci, când acest partid şi-a luat răspunderea guvernării, a promis că va scoate ţara din halul în care o lăsară ei, iar astăzi, după o guvernare de şapte luni stările sunt aceleaşi, tot rele, tot nemulţumitoare.

Aceasta e părerea lor. A noastră este însă alta.

Noi credem că dacă mai rămâneau încă la putere liberalii, până acum se da ţara de mal. Ceeace au făcut naţional-ţărăniştii, liberalii nu puteau face în nici un chip.

Împrumutul ei nu-l puteau face şi fără împrumut, eram morţi.

Legea cooperăţiei pe care ne-a dat-o partidul naţional-ţărănist, n'o avea ţara să fi stat liberalii la putere un veac de ani. Iar fără aceasta lege băncile populare vechi nu mai puteau progresa şi altele noi, nu se puteau întemeia.

Taxele de export pe vite şi cereale, liberalii nu le scădeau,

şi ţăranul era nevoit să-şi lăpede vitele şi produsele sale pe nimic. Deodată cu reducerea acestor taxe s'au urcat preţurile vitelor şi ţăranul a putut să ajungă şi el la un ban.

La crearea unui credit agricol, pentru mântuirea păturei ţărăneşti, liberalii nu s'au gândit nici odată. Toate grijele lor se îndreptau numai spre băncile lor şi împrumuturile lor de negoţ şi industrie.

Reprezentanţii muncitorimei nu ajungeau în parlament dacă nu veneau la putere naţional-ţărăniştii, şi nu se făcea nici o legiuire dreaptă pentru muncitori, cum nu s'a făcut nici înainte sub guvernările trecute.

Nu vom spune că astăzi curge lapte şi miere în ţara românească, dar constatăm cu bucurie că legăturile noastre cu străinătatea sunt astăzi mult mai prieteneşti decât înainte, iar înălţurii ţării se munceşte mai mult, se cruţă mai mult şi sunt semne de mult bine în viitorul apropiat.

Să nu ne pierdem răbdarea. Când zideşti numai o casă nouă, şi cât ai de muncit, de alergat, de suferit, până o pui în rând. D'apoi o ţară! O ţară ruinată de războiu şi de răi conducători, cum a fost a noastră.

Noua reformă administrativă

Noul guvern şi-a luat în programul său, între alte multe înnoiri folositoare şi „descentralizarea administrativă”, iar după ce este ştiut de toţi, că şurubul principal în maşinăria unui stat a fost şi este administraţia, această lege au căutat să o facă în tot locul şi în toate timpurile, toate ţările, în consonanţă atât cu evoluţia lumii cât şi cu stările politice şi etnice-sociale, pe bază naţională, numite stările interne ale ţării respective.

Se ştie că în trecut unele state, cum a fost Ungaria, au exagerat în această privinţă, deşi în general luând şi conform împrejurărilor şi stărilor ei, administraţia acestor ţări a ocrotit interesele superioare naţionale ale statului. De aceea s'a căutat de unii, mai ales iurişti vechi şi funcţionari superiori administrativi de carieră, a căror părere a fost solicitată la formularea anteproiectului al descentralizării administrative, de actualul guvern, — ca să se introducă în noua lege administrativă părţile bune din vechea lege ungurească.

În vechiul regat s'a mai încercat reforma administrativă de stat, ca aflându-se de lipsă, încă în anul 1911, sub Petre Carp, iar mai apoi în România-Mare, în anul 1921, sub ministrul de interne de atunci, Const. Argetolanu, ca dovadă că această reformă nu are la bază vre-o concepţie politică de partid, separaţiune, sau provincialism, cum pretind unii, ci că este o întocmire organică de stat, reclamată de evoluţia civilizaţiei.

Să ni-se permită însă ca în legătură cu această descentralizare să atragem luarea aminte acelor, cari o votează acum, în timpul desbaterii ei de Corpurile leguitoare, asupra următoarelor lucruri.

În legătură cu pretenziunile minorităţilor, să nu se periclitizeze limba oficială, adică limba statului, cu considerare mai ales la stările triste din Ardeal, unde se încăpăţinează unii funcţionari minoritari de nu o respectează şi nu-şi dau silinţă să o înveţe, ci dimpotrivă o stâlcesc, folosindu-se de slăbiciunea noastră, care le tolerează şi purtarea lor — mai ales în oraşele minoritare în serviciul primăriilor, unde se ţin autohtonii şi stăpâni — antiromânească şi antipatriotică! Petiţiile, adresele şi desbaterile să se facă ca şi la justifie, în limba statului, iar interpelările un caz absolut de lipsă, prin slujbaşi, cunosători de limbi minoritare.

Consiliul comunal al comunelor urbane este compus din membrii aleşi şi de drept. Aceştia din urmă sunt reprezentanţii diferitelor instituţiuni, ca al învăţământului de stat primar, profesional, secundar, al culturii celui mai numeros, — cel mai mare în grad — al Ministerului Sănătăţii Publice, Camerelor

TRIBUNA LIBERA.

Agricole, Comerţ şi al Muncii după cum prevede art. 19 din actuala lege de unificare administrativă, care le dă drept de vot deliberativ. Acest drept să fie menţinut şi în noua lege, avându-se în vedere stările din oraşele din Ardeal, cu elementele străine şi subversive, unde elementul românesc este înăbuşit. În consiliu să se acorde apoi un loc de drept şi şefilor diferitelor servicii, cari după art. 26 al actualei legi, sunt numai ascultaţi la şedinţele consiliului în toate chestiunile de competenţa lor.

Iar în ce priveşte funcţionarii administrativi, aceştia să fie funcţionari de carieră, cu pregătirile necesare şi cultură superioară, definitizaji, în frunte cu subprefectul, primul funcţionar al judeţului, primarii oraşelor, pretorii şi notarii inamovibili, căci numai aşa vom obţine funcţionari conştienţioşi şi cu sentimente patriotice.

Dar să ascultăm în privinţa aceasta pe d-l general Alexe

Anastasiu, care este un bun scriitor, cunosător al stărilor administrative din ţară şi străinătate.

În fruntea judeţelor şi a comunelor — spune d-sa — ne trebuie de acum înainte nu numai oameni cum se cade, cinstiţi şi binevoitori, ci şi cetăţeni activi dornici a se distinge şi mai ales pricepuţi, luminaţi şi competenţi, adică cunosători ai nevoilor unui judeţ, unei comune şi a mijloacelor de-ale satisfăcute. Primarii şi prefecţii de mâine trebuie să fie oameni moderni şi să aibă educaţia artistică a gustului, educaţia voiajului de-a aduce la îndeplinire ceea-ce trebuie pentru binele public.

Trbuie ca pe sentimentele lor curate, sincere, reale, de bun român, să se poată sprijini şi speranţele şi confienţa noastră. Numai aşa vor putea dispune de toată libertatea de acţiune de care vor avea nevoie!

Şi d-l general Anastasiu are toată dreptatea!!

Orăştie, Maiu.

Dr. Eugeniu Munteanu,
funcţionar administrativ.

O pagină şi alta a „Viitorului”

În pornirea-i oarbă de a lovi cu orice preţ în guvern, officiosul liberal nu-şi mai dă seama de ceea-ce face. Afirma lucruri pe cari le desminte fără să ştie, fără să vrea.

În numărul de ieri, voind să atace guvernul pe tema că face prea mari concesii minorităţii maghiare, scrie între altele următoarele:

„Se ştie că guvernul d-lui Maniu are o deosebită atenţie pentru minoritatea maghiară. Pentru a ajunge la o „împăcare” şi la o „colaborare”, guvernul d-lui Maniu a promis lucruri absolut incompatibile cu demnitatea noastră naţională, mergând până acolo încât a modificat unele legiuiri de interes general, la cererea acestei minorităţi”.

Pe pagina următoare însă — uitând de născocirea promisiunilor incompatibile cu demnitatea noastră naţională — tot „Viitorul”, arată nemulţumirea ungurească din cauza felului cum este tratată această minoritate de către guvern, şi scrie:

„Grupul parlamentar maghiar a hotărât să radacteze un proiect de lege care să cuprindă trei articole privitor la garanţarea libertăţii învăţământului. Acest proiect urmează să-l prezinte Corpurilor leguitoare din iniţiativă parlamentară. Partidul maghiar prin aceasta vrea să determine guvernul să-şi precizeze atitudinea faţă de problemele minoritare.

Am vrea deci să ştim care din afirmaţiile contradictorii ale

„Viitorului” este cea adevărată şi cum se numeşte cealaltă.

Dar mai are ceva „Viitorul”: Căutând un martor al „acuzelor ce le aduce contra guvernului ţării, îl găseşte — ştiţi unde?

(Totmai în redacţia ziarului lui Szele Bela. Cu scrisul ziarului „Brasoi Lapok” officiosul liberal vrea să dovedească „cât de mult greşeşte d. Maniu în actuala guvernare şi faţă de democraţia şi faţă de ţară.

E de prisos orice comentar. Are românul o vorbă:

„Spune-mi cu cine te'nsojeşti.

Patriarhul Regent bolnav.

De Sâmbătă, Patriarhul Regent Miron Cristea este bolnav. Ministerul Casei Regale comunică următorul buletin medical:

I. P. S. S. Patriarhul Regent Miron obosit în ultimul timp şi purtând o tracheită de picioare a prezentat în dimineaţa zilei de 1 Iunie a. c. temperatura de 37,7 cu fenomene bronhice mai accentuate la baza pulmonară stângă.

Temperatura a revenit repede la normal.

Azi 4 Iunie la orele 12 a. m. temperatura 36,6 pulsul 64 respiraţia 16 pe minut. Fenomene locale în retrocedare. Starea generală foarte bună.

Prof. dr. A. Teohari şi Conf. dr. Băiţăeanu.

Dna Virginia Tomescu-Scrocco

— O expoziţie de pictură la Braşov. —

De Ion Colan.

La cinema „Astra”, de câteva zile s'a deschis — cu teamă, parcă, de zgomotul asurzitor al reclamei — o expoziţie de pictură. Sunt, acolo, o serie de pânze, pentru care nepriceperea mea artistică n'are de spus decât un singur cuvânt: frumoase. Un frumos sincer prin concepţia realizată în artă, natural prin perfecta armonizare a culorilor peste care soarele năvăleşte sănătos, iar jocul de lumini şi umbre — minunat efect de lumină — dă întregului impresia realităţii surprinse în plin aer.

Doamna Virginia Tomescu e Română. De mulţi ani plecată în Italia — azi soţia unui doctor la Tivoli — după studii serioase şi cu dragoste de artă făcute, şi-a câştigat un nume de care, înainte de toate, noi suntem mai bucuroşi. O Româncă reuşind să se impună lumii artistice italiene, o lume crescută în tradiţia genialilor din epoca renaşterii. Însemnează pentru noi şi o satisfacţie a mândriei naţionale. Deprinşi să fim judecaţi peste hotare cu vorbe cântărite, ne pare aşa de bine când mulţimea ziarelor şi revistelor italiene nu găsesc decât elogii pentru *l'artista rumena, la pittrice rumena, la sola pensionata rumena che ha studiato in Roma, una rumena che vive da anni fra noi*. Acest rumena spus în Italia cu admiraţie, ori de câte ori este vorba de d-na Virginia Tomescu-Scrocco, contribuie la propaganda noastră în străinătate neasemănat mai

mult decât ceea-ce oficialitatea reuşeşte să realizeze prin „importantele tratate de amicitie”.

La Florenţa, unde cunosătorii şi mai puţin cunosătorii vin să vadă renumitele tablouri din Palazzo Pitti sau galeria Uffizi, unde, deci, termenul de comparare nu lipseşte, Doamna Tomescu e simpatisată mult. La Roma, „Pinacoteca Primăverii” îi cumpără tablouri — nu mai vorbim de particulari — şi ia premiul întâi la un concurs pentru cel mai bun tablou reprezentând războiul. La Genova, Milano, Torino, peste tot, numai cuvinte de laudă.

Dar scopul acestor rânduri nu e să laude pe cineva cu un nume creiat, ci să atragă atenţia lumii româneşti de aici, asupra unui eveniment artistic de seamă. Doamna Tomescu, cu modestia caracteristică valorilor, n'a făcut nici un zgomot în jurul expoziţiei deschise la cinema „Astra”. Ca mâine se va reîntoarce în patria adoptivă. Artistă, cu datorita faţă de ţară făcută şi altfel decât prin pictură — menţionăm conferinţele ținute acolo „Pro Rumania” — trebuie să ducă amintirea unei ţări aşa cum a simţit-o în dorul care-a readus o printre noi, pentru că înainte de a fi a Italiei, Doamna Virginia Tomescu-Scrocco e a noastră.

Avem prilejul să i-o dovedim.

Cultură și știință

Mărturia stelelor

Privind într-o noapte senină cerul instelat cu băgare de seamă, ne vom dumeri, că nu toate stelele sunt la fel. Unele, și aproape toate, sunt strălucitoare, licăresc neastâmpărate și între ele stau mereu deoparte de depărtate, încât par că am desprinde din așezarea lor chipurile unor lucruri pământești: carul mare, carul mic, calea lactelui și altele. Vre-o câteva însă, de le poți număra pe degete, au o lumină mai roșcată, mai liniștită și le vedem mereu într'alt loc, ca o dovadă, că fac o anumită cale pe cer. Pe cele dintâi dacă le privim prin ochiane puternice, le zărim aproape tot atât de mari, ceea ce ne lămurește, că se găesc la o depărtare neînchipuit de mare. Pe cele din urmă ochianul ni le arată binisor mărite și rotunde, ca pe niște luni mai mici, ba ne înlesnește vederea până într'atât, încât putem prinde câte ceva din ceea ce se găsește pe ele; trebuie deci să fie destul de apropiate de noi. Lăsând acuma lumina lor să treacă prin minunata sticlă cu trei fețe vom ști fără greș, că:

A) stelele cele mai multe, au altfel de curbă decât soarele nostru; ele prin urmare n'au nimic de împărțit cu soarele, din pricină, că ele însăși sunt sort foarte-foarte îndepărtați.

2) mâna de stele mai liniștite dau un curbă la fel cu al soarelui; dacă e așa, atunci ele sunt zidite din același material ca și pământul și ca și soarele; fiindcă toate sunt mai mici decât dătorul nostru de lumină, ele trebuie să se fi rupt din el ca și pământul.

Îtă unde am ajuns: în marea nesfârșită a stelelor se găesc câteva mai apropiate de noi, cari ele s'au rupt din soare, la fel cu pământul. Sunt deci și ele niște pământuri, unele mai mari, altele mai mici și ca să le cunoaștem le zicem planete.

Coborând planetele (din același tată, ele vor avea un trecut asemănător în ceea ce privește nașterea și cea dintâi tinerețe a lor. Cum unele din ele încă nu sunt răcite, acestea ne vor mărturisi halul, preste care ne greșit a trecut și pământul.

Nu toate planetele, în număr de 8, ne vor vorbi nouă astăzi. Ajunge dacă vom asculta numai mărturiile câtorva alese pe sprâncenă.

Despre chipul cum s'a desprins pământul din soare, ne face dovadă via planeta Saturn. Ea e de vre-o nouă ori mai îndepărtată de soare, decât pământul nostru. Dacă totuși o vedem, e din pricina mărimii sale. Am văzut în numărul trecut, că, dacă ne închipuim soarele cât o portocală, atunci pământul este cât un fir de mac. Ei bine Saturnul ar veni cât o cereșe ceva mai mică. Partea ciudată a acestei planete este un inel uriaș, în mijlocul căruia stă Saturnul: adevărat o cereșe vârată într'un inel larg. Poate nici una din minunile cerului nu întrece în măreție această arătare. Noi ne simțim adânc patrunși de fiorul tainei nopților cu lună plină; ce-ar fi dacă în loc de lună ar răsări pe cer un brau focos, strălucind delă răsărit până la apus: căci așa se vede negreșit inelul privit de pe fața lui Saturn?

Ce-o fi, Doamne, și minunea aceasta?

Învățați sprijiniți pe știința lor cea mare, dau cu socoteala, că inelul este începutul nașterii unei luni noi, a unei luni, cum

e și luna noastră. Din curbă beul lui Saturn căpătăm știința, că el e încă destul de focos, adevărat destul de moale. Mai înainte trebuia deci să fie și mai afânat. Cu ajutorul ochianului ne dumerim, că se învârte repede ca o sfârlează. Dacă vom face și noi un glob dintr'un material moale, spre pildă din brânză, apoi îl vom străpunge cu un băț mai lung, iar pe urmă prințând cu mâinile capetele rămase afară, îl vom învârti repede, vom vedea cum sar din glob părțile de brânză cât colo. Planeta Saturn înainte vreme era deci mai moale decât astăzi; în urma rotirii ne bune s'au desprins și de pe ea multe-multe părțile, cari înălțându-se la o anumită depărtare de glob și ne-având putere să sară mai încolo, s'au adunat și au făcut inelul cu pricina.

Îtă, penitruce are Saturn inel. Din multe semne se poate ști, că într'un viitor apropiat inelul are să se rupă, apoi se va aduna la un loc, făcând un glob mai mic, adevărat o lună nouă, prelângă cele zece, câte mai are Saturn.

Băgați de seamă care este tâlcul inelului?

Având în vedere inelul despre care am vorbit, precum și împrejurarea, că pământul încă are o lună, va trebui să bănuim, că pământul oarecând a fost focos și moale, s'a desprins din el un inel, care pe urmă s'a rupt, zămislindu-se luna.

Dar pământul și celelalte planete cum se vor fi intrupat. Acum e lesne de bănuat. De bună seamă și din soare s'au rupt atâtea nele, câte planete are, adevărat 8. Din cel mai vechiu s'a înfiripat planeta cea mai îndepărtată și mai veche (Neptun), apoi au urmat rând pe rând celelalte, mereu mai apropiate și mai tinere, dintre cari noi e bine să cunoaștem pe Saturn, Jupiter, Marte, Pământul și Luceatărul.

Planeta Jupiter este numai de

vre-o cinci ori mai îndepărtată de soare, decât pământul și este cea mai mare. De aceea prin ochiane o zărim destul de trufașă, ca să-i cunoaștem felul de a fi. Fără să mai întindem vorbă lungă, vom spune, că Jupiter este încă focos, — nu degeaba e atât de uriaș, — iar pe deasupra e acoperit cu un strat gras de aer, încărcat cu aburi de apă, de sare și de alte materii. Curat ca și soarele, decât că Jupiter este mult-mulț mai răcit. Cum să nu credem mărturia pietrelor, cari ne-au încredințat, că și pământul a fost odinioară în halul acesta, când în familia soarelui găsim pe Jupiter, înfățișând sub ochii noștri aceeași stare, aceeași copilărie nelămurită și zburdalnică!

Cu aceasta credem, că ne-am ajuns jinta plănuită de a povesti pe înțelesul tuturor tainele trecutului pământului nostru. Ne-am străduit să înmulem necredința celor îndotelnici, aducând numeroase și felurite mărturii, scoase din adâncurile pământului și din înălțimile cerului, cari toate să glăsuiescă sus și tare același adevăr. Cine, după toate acestea, mai ridică din umeri nedumerit, acela să-și pună întrebarea, cum s'ar putea altfel nesocotind dovezile aduse? Ar putea găsi alți martori atât de străini de olaltă și totuși așa de potriviți la vorbă, cari să stăruiescă cu aceeași hotărâre pentru o altă istorie a pământului?

Dintre celelalte planete am cunoscut alădată pe Marte*). Este aproape la fel ca mătime și zestre, ca și pământul, decât, că e puțin mai îndepărtat de soare, adevărat e și mai bătrân. El, cu aerul și apa sa înpușnată, ne arată fără doar și poate, care va fi soarta pământului.

Iar luna noastră, blândă și palidă, incrementă și înghețată, fără pic de aer și apă, ne dă chipul dela sfârșitul sfârșitului: cum va fi pământul când și ultima schinteie de foc lăuntric se va stinge, iar aerul și apa se vor face una cu pământul?.. Nimic din foșnetul vieții dragi... Un mormânt uriaș...

Decât, că până atunci mai va

Prof. F. Sânjoanu.

* În numărul cu „Nu se prăpădește pământul I“.

Semănăturile cu porumb

— O lămurire a Comisariatului pentru aprovizionare. —

Comisariatul guvernului la aprovizionare publică următoarele:

„Viitorul“ cu data de 4 Iulie a. c. publică o informațiune tendențioasă interesând semănăturile cu porumb și operațiunile comisiei de aprovizionare. Este cu totul inexact că porumbul de sămânță împărțit de către comisiunea de aprovizionare a fost stricat și nu a răsărit.

S'a cumpărat în cea mai mare parte, direct dela producători marfă bună și selecționată și care în prealabil a fost examinată din punctul de vedere al germinațiunii, de către comisiunile locale. Toate rapoartele prefecturilor și camerilor de agricultură sunt unanime prin a constata că porumbul procurat de către comisiunea de aprovizionare a răsărit în întregime și că se prezintă în condițiuni excelente. Cu excepția a 200 de vagoane de porumb bulgăresc, pe care l'am cumpărat atât din cauza calității sale superioare cât și pentru a exercita o presiune asupra prețurilor, nu am importat nici un fel de altă cantitate de porumb. Porumbul acesta a fost recepționat cu toate garanțiile și a răsărit pututându-se în întregime. Afirmatiunea că porumbul și orzul a fost împărțit cu preț îndoit decât

cel de cumpărare este ridicolă, și se poate ori și când constata din registrele Băncii Populare, că la prețurile de cost s'au adăugat numai comisioanele legale și dobânzile aferente pe 3 până la 6 luni.

Adevărul este că grație semințelor distribuite de comisiunea centrală de aprovizionare au fost însămnate aproape 2.000.000 hectare de pământ arabil, care fără intervențiunea sa ar fi rămas „câmpuri pustii“.

„Viitorul“ nu are motive să fie îngrijorat de recoltă; cu atât mai mult însă de informațiunile și de informații săi.

Statutele băncilor populare

Ni se cer de luni de zile statutele băncilor populare atât în comunele din județul Brașov cât și din celelalte județe ale Ardealului. Pentru ca statutele să ajungă în mâinile tuturor cari intenționează să întemeieze bănci populare sau să se înscrie la aceste instituții am aflat cu căle să le publicăm în numărul pentru popor al „Gazetei Transilvaniei“, de unde vor fi reproduse și în broșură, în formă de carte.

Ori cine vrea să le aibă, să le ceară dela administrația „Gazetei“. Prețul de vânzare 20 lei.

Din streinătate

Val de căldură în America.

În ziua de 3 Iunie au avut loc noi cutremure violente în Argentina și în aceeași zi au loc o nouă schimbare a vremii.

Un val de aer fierbinte se îndreptă cu mare ușală spre coasta Americii. Frecările straturilor de aer și descărcările electrice extraordinare au mărit și mai mult dogoarea valului fierbinte, care deveni din ce în ce mai arzător.

La Jacksonville (oraș în nordul Floridei) temperatura s'a ridicat brusc la + 50 grade Celsius. Oamenii supriși la munca câmpului și cari n'au putut găsi adăpost imediat au rămas morți pe loc.

Numărul morților trece de 40 și mai sunt aproape 1.000 de victime ale insolajiei în diverse spitale, dintre cari unii în stare foarte gravă.

Amnistia politică în Bulgaria.

Fostul prim ministru bulgar Radoslavof, care se află la Hamburg, se va bucura de amnistia ce se dă în Bulgaria și prin urmare se va reîntoarce în țară.

Interesant este că și ex regele Ferdinand al Bulgariei plecat din Bulgaria în vremea războiu-

lui, dorește să se reîntoarcă în țară. Guvernul dela Sofia i-a aprobat această cerere și a mai hotărât ca peste doi ani, când împlinește 70 de ani, să se serbeze acest jubileu în toată țara.

Dreptul de vot pentru femeile din Grecia.

Un grup de 70 deputați din Grecia au prezentat guvernului o rezoluție, prin care se cere guvernului să se acorde femeilor dreptul de vot la alegerile comunale.

O armă nouă.

Inventatorul pistolului Browning, Ogegen, a inventat o armă mică cu care se pot trage cartușe de 33 milimetri lungime, cu o ușală atât de mare, încât se poate ajunge la 150 lovituri pe minut.

Exploatarea Mării moarte. Guvernul palestinian a concesionat zilele acestea unei societăți engleze, exploatarea Mării Moarte. Această societate engleză dispune de un capital de 1 milion lire sterline și va conduce exploatarea concesiunii timp de 25 ani. Societatea va putea extrage din apropierea Mării Moarte aur, argint, petrol și alte minerale prețioase.

Condamnarea ziaristului Burileanu.

În urma plângerii depuse la parchetul Ilfov de d. dr. Aurel Dobrescu împotriva ziaristului Mih. Burileanu, acesta fusese trimes în judecată pentru delictul de calomnie prin presă.

Procesul s'a judecat cu largi debateri, de către trib. Ilfov.

Ziaristul inculpat, prin apărătorii săi, a invocat buna credință și a cerut să i se admită martori spre a o dovedi.

Alăt reclamanții, constituit parte civilă cu un leu cât și d. procuror Procop Dumitrescu, s'au opus la admiterea de martori, în primul rând pe consideratiunea că proba este inadmisibilă; iar în al doilea rând că în cazul de față este inutilă, deoarece din citirea seriei de articole, a ilustrațiilor injurioase și din cercetarea împrejurărilor, reiese în chip vădit că ziaristul n'a fost de bună credință, ci dimpotrivă a urmărit desfășurarea cu orice preț a d-lui dr. Dobrescu, din motive politice.

Tribunalul unind incidentul cu fondul, au urmat debateri, în cari partea civilă și reprezentantul par hetului au făcut dovada celor mai sus susținute, arătând cu acte oficiale, că toate acuzațiunile aduse de d. Burileanu d-lui dr. Dobrescu sunt false și că Burileanu, deși știa că autoritățile judiciare cari au anchetat au stabilit că nu se poate imputa nimic d-lui dr. Dobrescu, a mers până acolo încât l'a tratat pe acesta de asasin, punând și guvernul din care d sa face parte, într'o situație infamantă.

Apărătorii au pledat din nou pe aceeași temă — că ziaristul a putut cădea în eroare și a putut fi de bună credință din pricina unor nedumeriri, a unor acte izolate și a destăinuirilor ce i s'au făcut de unele persoane.

Tribunalul după ce a amănat pronunțarea de două ori, — s'a rosit clerici.

Prin sentința dată, tribunalul a condamnat pe Mih. Burileanu la 15 zile închisoare și la un leu despăgubiri civile.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Îmbătat și jefuit.

Poliția din Oradea a arestat Luni pe cărciumarul Lukacs Ianos și pe pungașul de buzunare Kiraly Istvan, cari au jefuit pe gospodarul Iosif Toth din Săcucni de suma de 18.000 lei. După ce l'a îmbătat pe Toth și pe prietenul lui Szilagyi, i-au dus într-o clăde de fân în livadă și jefuit.

Iosif Toth din Săcucni venise la târg în Oradea cu doi cai să-i vândă și cu mijlocirea geambașului Szilagyi i-a vândut cu 18.000 lei.

Deoarece făcuseră o afacere bună s'au dus ca de obicei în cărciumă, să facă cinstă. Vânătorul și geambașul se îmbătară deabinelea. Deodată se amestecă în vorbă și pungașul de buzunare Kiraly Istvan. Geambașul și țărănul primară pe masă la masa lor și băură în trei. Când Toth făcu plata, Kiraly observă că are bani mai mulți decât bănuia el și imediat invită pe cei doi să meargă la o altă cărciumă să continue cheful acolo. Seara cei trei luară o trăsură și plecară în cărciuma lui Lukacs Ianos. Aci Aci mai goliră câteva pahare, în timp ce pungașul Kiraly făcu pe cărciumarul Lukacs să înțeleagă că Toth are parale. Ii îmbătară apoi de nu mai știură de ei. Topiși de beutură, gospodarul și geambașul se rostogoliră de pe scaun. Cărciumarul cu tovarășul său așezară în trăsură pe cei doi îmbătați, îi duseră în livadă și îi culcară într-o clăde de fân. Se îngrijiră însă mai întâi să ia portmoneul cu bancnote din buzunarele lui Toth.

Când se deșteptară din somn cei doi nenorociți, era zorii zilei și abia își puteră aminti ce s'a întâmplat cu ei.

Dar spaima le fu mare când descoperiră că au fost jefuiți de banii ce-i avem.

Reclamând caaul poliției, a fost arestat pungașul Kiraly Istvan, care iuat de scurt își trădă și complicele. Kiraly spuse, că a dat banii banii lui Kukacs, din cari nu a primit decât 4000 lei, iar cărciumarul spune, că a luat banii numai în păstrare, văzând că clienții lui sunt beți.

Poliția a dresat acte și a înaintat pe amândoi la parchet.

OFICIUL NAȚIONAL
AL
COOPERĂȚIEI ROMÂNE

No. ....

În virtutea art. 28 din legea pentru organizarea Cooperăției se vizează actul constitutiv și statutele de față ca fiind conform cu legea și se autorizează constituirea societății, întru cât corespunde scopurilor prevăzute în lege.

ACT CONSTITUTIV

1. Subscrișii ne constituim în societate cooperativă cu numele . . . . . societate cooperativă de credit și economie cu răspundere . . . . . cu sediul în orașul . . . . . județul . . . . .
2. Scopul societății este de a înlesni creditul, a fructifica economiile membrilor și a face orice operațiuni de bancă și comision pentru ei; aceste operațiuni le va putea face și cu neasociații.
3. Durata societății este nelimitată.
4. La constituirea acestei societăți am scris . . . . . părți sociale în sumă de lei . . . . . din care am vărsat lei . . . . . așa cum se specifică la sfârșitul acestui act constitutiv.
5. Răspunderea asociaților este . . . . .
6. Pentru funcționarea societății am adoptat următorul statut care face parte din conținutul acestui act constitutiv.

STATUTELE

BANCII POPULARE

Societate Cooperativă de credit și economie

Cu sediul în comuna . . . . . județul . . . . .

CAPITOLUL I.

Înființare. Sediul, scopul și durata societății.

Art. 1. — Se înființează pe baza legii pentru organizarea cooperăției o societate cooperativă de credit și economie sub firma:

Banca Populară

Societate cooperativă de credit și economie¹⁾

. . . . . cu sediul în . . . . . județul . . . . .

Prin hotărârea adunării generale sediul poate fi mutat în oricare din localitățile prevăzute în art. 4 de mai jos.

Societatea nu va putea funcționa decât cu cel puțin 50²⁾ asociați

Art. 2. — Scopul societății este:

a) Să înlesnească creditul de care au nevoie asociații, procurându-le prin împrumuturi sau scontare de polițe fondurile necesare pentru gospodăria, meseria sau comerțul lor.

b) Să le primească economiile.

c) Să facă orice operațiuni de bancă și comision în folosul acestora.

d) Să sădească între asociați spiritul de solidaritate și prevedere și să contribuie la răspândirea culturii în masele populației prin toate mijloacele potrivit acestui scop.

Art. 3. — Durata societății este nelimitată.

CAPITOLUL II.

Asociați. Datorii. Drepturi.

Obținerea calității de asociat.

Art. 4. — Pot fi asociați numai locuitorii majori din comuna . . . . . județul . . . . . cari nu fac parte dintr-o altă cooperativă cu același obiect.

Art. 5. — Nu pot fi primiți sub sancțiune de nulitate, ca asociați:

a) Cei cari nu intră în prevederile art. precedent.

b) Cei cari pe numele lor, ori prin interpuși, întreprind operațiuni asemănătoare cu acelea pe care le face cooperativa, precum și mandatarii, comisionarii ori interpușii, acestora.

c) Falișii, interzișii și cei puși sub consiliu judiciar.

d) Cei condamnați pentru crime sau delict de fals, delapidare, înșelăciune, mită, furt și abuz de încredere.

Cei condamnați pentru furt și abuz de încredere pot fi admiși în cooperativă după trecere de 10 ani dela pedepsire, dacă nu au mai fost pedepsiți pentru astfel de delict, însă cu aprobarea adunării generale a cooperativei luată cu majoritate de 2/3.

Consiliul de ad-ție va putea refuza înscrierea în societate a persoanelor care au pierdut anterior această calitate, prin excluderea pe baza art. 14 lit. b, c și d de mai jos. Aceștia nu vor putea fi în nici un caz reprimiți în cursul anului în care au fost excluși

Art. 6. — Locuitorul, care vrea să devină asociat trebuie să semneze o declarație, în care se va arăta:

a) Numele, pronumele și domiciliu său.

b) Dorința de a intra în societatea cooperativă

c) Numărul și valoarea părților sociale ce subscrie.

d) Suma pe care o varsă în contul acestor părți sociale.

e) felul răspunderii pe care și-o ia asociatul pentru obligațiunile societății, așa cum se prevede la art. 9 de mai jos.

f) Data declarației.

Cel care nu știe carte, va semna declarația prin punere de deget în fața a doi asociați, cari vor semna și certifica că i-au comunicat cuprinsul statutelor cooperativei.³⁾

Art. 7. — Odată cu prezentarea declarației arătate în art. precedent, semnatarul trebuie să facă la cassa societății vârsământul de cel puțin . . . %²⁾ din valoarea totală a părților sociale subscribe.

Art. 8. — În termen de 15 zile libere dela primirea declarației, consiliul de ad-ție trebuie să se pronunțe asupra cererii de intrare în societate. Consiliul nu poate respinge decât acele cereri cari contravin prevederilor legii pentru organizarea cooperativei, precum și ale art 5 de mai sus.

Deciziunea consiliului se comunică înscris solicitatorului.

Dacă în acest termen consiliul de ad-ție al cooperativei nu s-a pronunțat, solicitatorul se consideră admis de drept ca asociat, dacă nu intră într-una din categoriile prevăzute la art. 5 de mai sus.

În caz de refuz, solicitatorul poate face apel la adunarea generală a cooperativei. Apelul se va adresa comitetului de cenzori, care este obligat să-l supună deliberării primei adunări generale.

Contra deciziei adunării generale, cel interesat poate face recurs³⁾ în termen de 30 zile libere, la Uniunea de cooperative respectivă, sau, în lipsă, la Oficiul Național al Cooperăției Române, a căror hotărâre este obligatorie atât pentru cooperativă cât și pentru solicitator.

Numele asociaților noi înscrși vor fi aduse la cunoștința primei adunări generale ce urmează înscrierii lor.

Art. 9. — Asociații răspund pentru obligațiunile societății⁴⁾.

Asociații noi admiși răspund și pentru obligațiunile luate de societate mai înainte de subscrierea lor.

Pierderea calității de asociat.

Art. 10. — Calitatea de asociat se pierde:

a) Prin retragere.

b) Prin mutarea domiciliului într-o localitate în afara circumscripției cooperativei, sau când nu mai îndeplinește condițiunile speciale prevăzute în statut pentru a fi admis ca asociat.

c) Prin excludere.

d) Prin moarte.

Art. 11. — Până la disolvarea ei fiecare asociat se poate retrage din societate cu respectarea dispozițiilor de mai jos.

Asociatul nu se poate retrage decât după doi ani dela înscrierea lui.¹⁾

Cererea de retragere trebuie adresată înscris societății cel puțin cu 3 luni înainte de ziua retragerii.

Dacă se refuză primirea, cererea de retragere se poate depune la primăria respectivă care o va preda fără întârziere societății, prin luare de dovadă sau dresare de proces-verbal în asistența a doi martori²⁾. Cererea de retragere nu poate fi admisă când capitalul s'a redus prin retrageri anterioare la 25% din valoarea celui constatată la încheierea bilanțului pe anul expirat sau când cooperativa are pierderi cari ating capitalul social.

Asociatul, a cărui cerere de retragere a fost făcută și aprobată cu respectarea dispozițiilor din aliniatele precedente se consideră retras pe ultima zi a anului de operații în curs.

Art. 12. — Asociatul care își mută domiciliul într-o localitate în afara circumscripției cooperativei sau când se înscrie într-o altă cooperativă cu același obiect, pierde de drept calitatea de asociat la sfârșitul anului social.

Art. 13) — În caz de moarte a unui asociat mai înainte de disolvarea societății, calitatea de asociat se pierde odată cu încetarea din viață, iar stabilirea drepturilor asociatului decedat se va face după normele prevăzute la art. 17 de mai jos.

Art. 14. — Se vor exclude din societate:

a) Cei cari se găsesc într'unul din cazurile arătate la art. 5 din statutele de față.

¹⁾ La societățile cooperative cu răspundere nemărginită, declarațiunea de intrare în societate a neștutorilor de carte se va face în formă autentică înaintea primarului comunei.

²⁾ Primul vârsământ va fi de cel puțin 1/10 din valoarea părților sociale subscribe; statutul poate prevedea un vârsământ mai mare.

³⁾ La cooperativele cu răspundere nemărginită decizia adunării generale este definitivă (art. 13 din legea pentru organizarea cooperativei).

⁴⁾ Se va arăta felul răspunderii stabilite; răspunderea asociaților poate fi mărginită la părțile sociale subscribe sau la de mai multe ori valoarea părților sociale subscribe.

Răspunderea asociaților poate fi și nemărginită, în care caz pot fi urmăriti în toată averea lor, pentru obligațiunile societății, potrivit art. 22 și 60 din legea pentru organizarea cooperativei

Se poate adopta și o răspundere combinată și anume: nemărginită față de federală și Banca Centrală Cooperativă și nemărginită față de alți creditori.

⁵⁾ Termenul poate fi mărit până la 10 ani cel mult (art. 17).

⁶⁾ Art. 16 din Legea pentru organizarea cooperativei.

b) Cei cari au indus în eroare societatea asupra valorii bunurilor aduse ca aport.

c) Cei cari nu vor fi urmăriti cu plata părților sociale subscribe, după 60 zile dela o somațiune făcută de cooperativă prin scrisoare recomandată.

d) Cei ce nu se supun dispozițiilor legii pentru organizarea cooperativei, prezentelor statute, regulamentelor de funcționare ale cooperativei ori hotărârilor adunărilor generale și consiliului de ad-ție, precum și acei cari lucrează împotriva intereselor societății.

Asociatul exclus rămâne răspunzător și de daune pentru pagubele pricinuite cooperativei prin faptele care au motivat excluderea.

Art. 15. — Excluderea se pronunță de consiliul de ad-ție în cazurile prevăzute la alin. a, b, și c, dela art. precedent, iar pentru cazurile prevăzute la alin. d, din acel articol, de către adunarea generală a cooperativei după propunerea Consiliului de Administrație.

Decizia Consiliului de Ad-ție se comunică asociatului exclus prin scrisoare recomandată sau prin luare de dovadă, dacă știe să semneze.

Cel exclus are drept să facă apel prin comitetul cenzorilor la prima adunare generală a cărei hotărâre este supusă recursului la instituția de control.

Art. 16. — Ca zi de eșire a asociatului exclus se consideră ultima zi a anului social; el pierde însă dreptul, chiar din ziua excluderii, de a mai lua parte la adunările generale sau de a avea vre-o funcțiune în cooperativă și de a se bucura de drepturile acordate asociaților prin aceste statute.

Cel exclus pe baza art. 14 lit. b, c și d pierde dreptul la orice beneficiu pe anul în care a fost exclus; el nu va putea fi reprimi în nici un caz în cursul anului în care a fost exclus.

Art. 17. — Asociatul care a pierdut această calitate în virtutea art. 10 de mai sus, va fi socotit pe baza bilanțului aprobat de adunarea generală pentru sfârșitul anului social în care și-a pierdut calitatea de asociat și va fi plătit până în 6 luni dela această dată.

Din partea ce se cuvine fostului asociat cooperativa va reține sumele ce acesta i-ar datora, chiar dacă aceste datorii nu au ajuns încă la scadență.

Potrivit dispozițiilor art. 22 din legea pentru organizarea cooperativei acest drept de reținere constituie un privilegiu al societății cooperative, și el este opozabil oricărui creditor urmării sau cesionar, indiferent de data creanței, urmării sau cesiunii.

Art. 18. — În caz când pierderea după bilanț întreze capitalul social împreună cu toate fondurile de rezervă ale societății, fostul asociat sau moștenitorii lui trebuie să plătească cooperativei partea contributivă pentru acoperirea pierderii în limitele răspunderii ceși-a luat potrivit art. 9 de mai sus.

Art. 19. — Fostul asociat nu are nici un drept asupra fondului de rezervă și asupra celorlalte fonduri sociale sau bunuri ale societății.

Art. 20. — Dacă în termenul arătat la alin. 1 al art. 17 de mai sus societatea s'a disolvat, nu se va ține seama de încetarea calității de asociat, ci se va urma potrivit normelor dela disolvare.

Art. 21. — Sumele cuvenite fostului asociat și neretrase în termenul prevăzut la art. 17 se vor trece la depozite libere.

Art. 22. — Cel ce a pierdut calitatea de asociat prin ori care din modurile prevăzute la art. 10 de mai sus, precum și moștenitorii săi, rămâne răspunzător, în limitele răspunderii determinate la art. 9 din statute timp de doi ani¹⁾ dela sfârșitul anului în care a pierdut calitatea de asociat, de toate obligațiunile societății existente la acea dată.

Datoriile și drepturile asociaților.

Art. 23. — Asociații cooperativei sunt îndatorăți:

a) Să plătească o taxă de înscriere de . . . lei, care în primul an va servi pentru acoperirea cheltuielilor de constituire și de administrație, iar în anii următori pentru mărirea fondului de rezervă.

b) Să-și constituie un capital social în modul prevăzut la art. 25, 26 și 27 de mai jos.

c) Să sprijine întreprinderea comună potrivit dispozițiilor consiliului de ad-ție, adunărilor generale, statutelor și legii.

d) Să respecte toate obligațiunile contractate față da cooperativei.

e) Să răspundă pentru obligațiunile societății potrivit art. 9 de mai sus.

f) Să ia parte la adunările generale ordinare și extraordinare.

Art. 24. — Asociatul, care și-a îndeplinit îndatoririle față de cooperativă, are până în momentul când i-a încetat calitatea de asociat următoarele drepturi:

a) Să se împrumute dela societate în limita mijloacelor și în condițiunile statutelor.

b) Să depună spre fructificare orice sume disponibile pentru care va primi dobânda stabilită de adunarea generală.

c) Să ia parte la adunările generale ale cooperativei și să voteze în mod egal cu ceilalți membrii, indiferent de valoarea părților sale sociale.

d) Să se folosească de toate serviciile organizate de cooperativă.

e) Să primească pentru părțile sale sociale remunerația ce i se cuvine din excedent, potrivit prevederilor art. 85 de mai jos.

f) Să cerceteze registrul pentru deliberările a-

¹⁾ Statutele pot prevedea un termen mai mare (art. 24 legea pentru organizarea cooperativei).

dunărilor generale precum și partida sa din registrul asociațiilor. La cererea și pe cheltuiala asociației, administratorii sunt îndatorăți să elibereze copii de pe acele procese-verbale și certificate constatatoare ale situației vărsămintelor făcute de el în contul părților sale sociale subscrise.

CAPITOLUL III.

Capital social.

Art. 25. — Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale.

Valoarea fiecărei părți sociale se stabilește la . . . lei¹⁾.

Un asociat trebuie să subscrie cel puțin o parte socială; el nu poate să aibă mai mult de 100 părți sociale.

Art. 26. — În limita prevăzută la art. precedent și după achitarea părților sociale subscrise, orice asociat poate subscrie noi părți sociale pe lângă cele ce mai posedă.

Art. 27. — Odată cu declarația de noui subscrieri dată în forma cerută pentru intrarea în societate, asociatul este dator să verse la cassa societății cel puțin . . . lei²⁾ din valoarea părților sociale subscrise; restul va fi vărsat în cel mult 2 ani la termenele fixate de Consiliul de Ad-ție sau și mai înainte.

Consiliul de administrație este dator să se pronunțe asupra cererii de noui subscrieri de părți sociale, aplicându-se dispozițiile prevăzute la art. 8 din aceste statute.

Art. 28. — Asociatul care întârzie cu vărsămintele prevăzute în prezentele statute, este ținut de drept și fără nici o cerere la plata lor, cu dobânda legală din ziua de când trebuia făcut vărsământul, fără a fi scutit de daune dacă ele s'ar conveni.

Art. 29. — Asociatul care posedă mai multe părți sociale în întregime achitate, poate să retragă parte din ele, rămânând mai departe asociat atâta timp cât posedă o parte socială.

Restituirilor parțiale de părți sociale li se aplică toate dispozițiile prevăzute la art. 17, 18, 20, 21 și 22 din statute pentru cazul eșirii din societate.

Art. 30. — Fiecare asociat la intrarea în societate primește un livret nominal în care se înscriu toate operațiunile sale cu societatea.

În caz de pierderea livretului, asociatul este dator să înștiințeze înscris consiliul cooperativei, care va încheia un proces-verbal de anulare.

Proces-verbal va fi afișat timp de 15 zile la sediul societății și la primăria comunei din care face parte posesorul livretului, după care se va dispune liberarea unui duplicat de livret.

Art. 31. — Cât timp un asociat rămâne în societate părțile lui sociale nu pot fi nici cedate, nici gajate, nici urmărite de creditorii lui.

În timpul duratei societății creditorii personali ai asociatului nu pot să-și exercite drepturile lor decât asupra părții de beneficiu convenit asociatului conform bilanțului anual, cu rezerva prevăzută la art. 17 și 33 din statute, iar în caz de dizolvare ori încetarea calității de asociat își vor putea exercita dreptul asupra sumei ce i s'ar conveni după satisfacerea societății conform art. 17 din statute.

Art. 32. — În caz de lichidarea societății, asociații sunt considerați ca creditori pentru valoarea părților sociale vărsate, însă nu vor putea fi plătiți decât după achitarea tuturor celorlalte datorii și angajamente ale societății.

Art. 33. — Până la complectarea acoperirii a părților sociale subscrise, remunerația cuvenită asociaților se reține în contul părților sociale. După achitarea părților sociale, dreptul asociatului la remunerație se prescrie după trecerea a trei ani dela data adunării generale, care s'a pronunțat asupra repartiției excedentului.

Sumele prescrise se vor trece la fondul de rezervă.

Art. 34. — Pierderile cooperativei se vor acoperi în ordinea următoare din:

a) Beneficiul anual; b) fondurile de rezervă, prevedere și celelalte fonduri sociale; c) părțile sociale și d) răspunderea asociațiilor conform art. 9 din statute.

În scop de a putea face față obligațiilor contractate, societatea poate constrânge pe asociați să verse întreaga valoare a părților sociale subscrise chiar înainte de termenele stabilite, oricând consiliul de ad-ție va găsi necesar.

CAPITOLUL IV.

Operațiunile societății.

Art. 35. — Potrivit scopului prevăzut la art. 2 din statute cooperativa poate face următoarele operațiuni:

a) Să primească depuneri spre fructificare atât dela asociați cât și dela neasociați, când are nevoie de fonduri;

Depunerile se primesc: 1) Pe termen fix, care nu va fi mai mic de 6 luni. 2) Cu preaviz și 3) La vedere.

Dobânda și termenele de restituire vor fi fixate de consiliul de ad-ție potrivit normelor stabilite de adunarea generală a cooperativei. Dobânda se cotește după 10 zile dela data depunerii și până în ziua când are loc retragerea; dobânda neretrasă se capitalizează la sfârșitul anului.

Pentru a asigura restituirea depunerilor la termenul stabilit sau la cerere, societatea este obligată:

1) Cel puțin 500 lei.
2) Minimum 10%.

Să consemneze ca depozit la vedere, la federală sau la Banca Centrală Cooperativă cel puțin 25% din totalul depunerilor spre fructificare la vedere primite, sau să-și creeze disponibil echivalent la aceste instituțiuni;

Să plaseze sumele primite ca depuneri la vedere cu preferință pe termen scurt, pe efecte sau gajuri iar depunerile primite cu termen fix să fie întrebuințate în limitele posibilității în împrumuturi care să poată fi încasate înainte de termenul fixat pentru restituirea depunerilor;

Să oprească orice acordare de împrumuturi noi, până la complectarea achitarea față de depunătorii a obligațiilor ajunse la scadență.

La retragerea depunerilor societatea este în drept a reține valoarea creanțelor datorate sau garanțiile de depunători, chiar dacă nu sunt ajunse la termen, dacă s'a avut în vedere depozitul când a fost împrumutat sau a fost primit ca garant; același drept îl are societatea și în cazurile când depunătorul nu și achită la scadență sumele împrumutate sau pentru care a garantat.

Fiecărui depunător i se încredințează un livret nominal în care se înscriu toate operațiunile sale cu societatea și care se restituie la retragerea depunerilor și încheierea definitivă a conturilor; în caz de pierderea livretului se poate libera un duplicat după regulile prevăzute la art. 30 din statute.

b) Să primească sau să dea dispoziții de plată pentru contul clienților în baza acoperirilor efective prin numerar, efecte publice ori credite deschise și bine garantate, precum și să emită scrisori de garanții cu aceleași acoperiri;

c) Să facă orice operațiuni de incasso.

d) Să contracteze împrumuturi la federală, Banca Centrală Cooperativă, precum și la orice alte instituțiuni sau particulari și să facă reescont, în limitele ce se vor stabili în fiecare an de adunarea generală.

e) Să procure asociațiilor creditele de cari au nevoie pentru gospodăria sau profesiunea lor, prin împrumuturi sau scontare de efecte comerciale. Cooperativa poate împrumuta și pe neasociați când are prisos de fonduri.

În acest scop cooperativa poate acorda împrumuturi pe termen scurt, destinate pentru exploatare, însemnări, reparațiuni de inventar, unelte, etc. sau avansuri în contul produselor și până la vânzarea lor.

Împrumuturile pe termen scurt trebuie restituite societății înăuntru unui termen de cel mult 9 luni, consiliul de ad-ție având dreptul să acorde prelungiri pe un nou termen în cazurile bine justificate.

Aceste împrumuturi pot fi acordate pe credit personal sau cu garanții, amanet, gajuri, etc., după regulile ce se vor fixa de adunarea generală.

De asemenea cooperativa poate acorda credite și pe termene mijlocii de doi până la cinci ani, destinate la înzestrarea gospodăriilor țărănești și sporirea producțiilor agricole sau industriale prin procurarea de inventar, vite, mașini, etc.

Împrumuturile din această categorie nu se pot acorda însă decât cu aprobarea expresă a adunării generale și numai din fondurile pe care cooperativa le-a obținut cu această destinațiune. În orice caz consiliul de ad-ție e dator să ia toate măsurile de garantare și de încasare regulată a ratelor din împrumut și dobânzilor, pentru ca instituțiunile care au procurat fondurile să fie asigurate de restituirea lor în termen conform contractelor.

Cooperativa poate acorda împrumuturi și diferitelor societăți cooperative ale locuitorilor comunelor în care lucrează, dacă găsește că acestea sunt constituite pentru buna stare materială, culturală și morală a acestor comune, cum sunt societățile de consumație, de producție, de vânzare de produse, etc.

Atari împrumuturi se vor acorda numai cu garanții reale în imobile, gaj de mărfuri, produse, etc., luându-se și garanția solidară și personală a administratorilor.

La acordarea împrumuturilor administrația societății este dator să țină seama nu numai de solvabilitatea sau garanțiile împrumutatului, ci și de scopul pentru care se cere împrumutul, dându-se preferință împrumuturilor destinate să sporească producțiunea; de asemenea administrația societății este dator să supravegheze întrebuințarea împrumutului și îndeplinirea condițiilor prevăzute în contract.

La împrumuturile acordate și până la definitivarea lor achitare societatea va percepe o dobândă. Dobânzile se stabilesc în fiecare an de adunarea generală.

Aceleași dobânzi vor curge și pentru cheltuielile de urmărire conform art. 124 din legea pentru organizarea cooperativei. Împrumutatul are întotdeauna dreptul să-și plătească datoria integrală sau în parte și înainte de termenul convenit, în care caz dobânda se va plăti numai pentru partea de capital și pentru timpul cât rămâne în mâinile împrumutatului.

Cooperativa este în drept să declare reziliat contractul de împrumut și să reclame plata lui imediat în următoarele cazuri:

Când debitorul nu întrebuințează suma împrumutată pentru scopul arătat în actul de creanță;

Când lucrul amanetat sau ipotecat este amenințat să piară sau să piardă din valoare, din neglijența sau reaua voință a debitorului;

Când debitorul sau constituientul înstrăinează, risipește, sustrage ori lasă să piară amanetul sau îl transportă în altă comună fără învoirea cooperativei, precum și în cazul când cu știință a amanetat lucrul altuia sau a ascuns existența unor sechestre, urmărituri sau orice alte sarcini asupra lucrurilor amanetate ori ipotecate;

Când amanetul, transformat prin industrializare în marfă, este vândut și nu se depune la cooperativa, prețul obținut treptat cu vânzarea.

f) Să procure numai în comision articole de strictă necesitate, semințe, unelte, instrumente și mașini necesare gospodăriei sau practicii profesionale, precum și să înlesnească desfacerea în comun a produselor, când aceste operațiuni sunt cerute de asociați și nu pot fi îndeplinite prin organizațiuni cooperative speciale.

g) Să ajute constituirea sau să organizeze ca secțiuni distincte pe lângă cooperativa tot felul de asigurări și reasigurări pe bază de mutualitate.

h) Să se asocieze la uniuni și federale legal constituite precum și în Banca Centrală Cooperativă.

i) Să primească donațiuni, cari în cazul când actul de donație nu prevede o anume întrebuințare, vor putea fi întrebuințate în operațiunile societății și servi pentru acoperirea obligațiilor ei.

Consiliul de ad-ție este în drept să aprecieze și să se accepte donațiunile. Asociații n'au nici un drept asupra donațiilor, iar în caz de dizolvare a societății donațiunile urmează condițiile fondului de rezervă, dacă actul de donație nu dispune altfel.

j) Să sprijine moral și material răspândirea culturii printre asociați prin înființarea de biblioteci, săli de lectură, conferințe, teatre, cinematografe, etc., lucrând de preferință în înțelegere cu celelalte cooperative din regiunea ei.

Art. 36. — Orice operațiuni încheiate și efectuate cu nerespectarea condițiilor de mai sus vor fi nule și în răspunderea personală a aceluia cari le-au făcut în numele cooperativei, deosebit de sancțiunile prevăzute de art. 144 alin. 2 din legea pentru organizarea cooperativei.

CAPITOLUL V.

Organele societății.

Art. 37. — Organele societății sunt:

- Adunarea generală;
- Consiliul de administrație;
- Cenzorii.

Adunarea generală.

Art. 38. — Adunarea generală este formată din toți asociații¹⁾ înscrisi cu cel puțin 3 luni înainte de convocare și cari sunt la curent cu vărsămintele părților sociale.

Art. 39. — Adunarea generală lucrează în ședință ordinară și extraordinară.

Art. 40. — Adunarea generală se întrunește în ședință ordinară odată pe an, fiind convocată de consiliul de administrație al cooperativei în mod obișnuit în ultima Duminecă a lunii Martie.

Dacă totuși până la 15 Aprilie nu s'a făcut convocarea, cenzorii vor cere consiliului ds ad-ție a face această convocare. În caz de refuz din partea consiliului, cenzorii vor sesiza Uniunea de control respectivă sau, în lipsă, Oficiul Național al Cooperativei Române cari vor face convocarea adunării generale.

Art. 41. — Adunarea generală extraordinară poate fi convocată ori de câte ori va fi necesar în interesul societății

Convocarea se face de către Consiliul de ad-ție din proprie inițiativă sau la cererea cenzorilor ori la cererea unui număr de cel puțin 1/10 din numărul total al asociaților cu drept de vot.

Art. 42. — Cenzorii sau asociații care cer convocarea adunării generale extraordinare sunt datori să arate motivul convocării și chestiunile ce urmează să fie trecute în ordinea de zi.

Consiliul de ad-ție trebuie să convoace adunarea generală, fixând data care nu va depăși 30 zile dela prezentarea cererii.

Dacă consiliul de administrație nu va fi următor, persoanele care au cerut convocarea pot face apel la instituția de control respectivă care va examina seriozitatea și urgența cererii și va face prin delegatul său convocarea.

Art. 43. — Convocarea adunării generale trebuie făcută cu cel puțin 15 zile libere înaintea datei fixate pentru ținerea ei.

Ea va fi semnată după caz de președintele sau vice-președintele consiliului ori de reprezentantul instituției de control.

Convocarea trebuie să cuprindă locul, data și ora întrunirii, ordinea de zi precum și locul, data și ora întrunirii celei de a doua adunări pentru cazul că la prima convocare nu s'ar întruni numărul de asociați prevăzut la art. 46 de mai jos.

Este nulă orice hotărâre luată asupra unei chestiuni care nu a fost cuprinsă în ordinea de zi, afară de hotărârea pentru convocarea altei adunări generale.

Convocarea trebuie afișată la localul societății, localul primăriei comunii de reședință și a celorlalte comune cu care lucrează societatea, la ușile școalelor sau bisericilor din comune, precum și la localul celorlalte cooperative din aceste comune.

Art. 44. — Copie depe bilanț împreună cu contul de profit și pierdere și raportul cenzorilor vor fi puse la dispoziția asociaților în localul cooperativei cu cel puțin 10 zile înainte de ținerea adunării generale

¹⁾ Statutul poate prevedea înlocuirea adunării generale a asociațiilor prin adunarea delegaților, când în cercul de activitate al coop. intră mai mult de 3 comune sau numărul asociaților este mai mare de 1500 (conform art. 53 din legea pentru organizarea cooperativei).

La dosarul actelor adunării generale se vor păstra dovezile de afişare liberate de autoritatea respectivă: notar, învăţător, preot, paroh etc. In caz de refuz, dovada de afişare va fi liberată de delegatul societăţii în asistenţa a doi societari din comuna unde se face afişarea, cari vor semna dovada.

Deasemenea se va întocmi şi păstra la dosarul cooperativei o listă de asociaţii prezenţi la adunarea generală, certificată de persoanele care formează biroul adunării generale.

Toate dispoziţiunile prevăzute la acest articol sunt sub pedeapsă de nulitate.

Art. 45. — Adunarea este prezidată de preşedintele consiliului de ad-Ńie, în lipsa lui de vice-preşedinte şi în lipsa şi a vice-preşedintelui adunarea va fi prezidată de cel mai în vârstă dintre consilierii prezenţi.

Adunarea alege din sânul său un secretar şi doi scrutatori care împreună cu preşedintele constituiesc biroul. Secretarul şi scrutatorii nu pot fi aleşi dintre membrii consiliului de ad-Ńie, cenzorii sau funcţionarii cooperativei.

Art. 46. — Adunarea este legal constituită putând lua hotărâri valabile numai dacă sunt prezenţi cel puţin 1/3 din numărul total al asociaţilor cu drept de vot¹⁾, afară de cazurile când legea şi aceste statute cer prezenţa unui număr mai mare de asociaţi.

Dacă la prima convocare nu se întruneşte acest număr de asociaţi, adunarea se va ţine până în două săptămâni, când se vor lua deciziuni, oricare ar fi numărul asociaţilor prezenţi, însă numai asupra chestiunilor care au fost înscrise în ordinea de zi dela prima convocare.

Art. 47. — Hotărârile adunării generale se iau cu majoritatea de voturi afară de cazurile în cari legea şi statutul de faşă cer o majoritate specială.

Fiecare asociat nu are în adunare decât un singur vot ori care ar fi numărul părşilor sociale ce posedă.

In caz de împiedicare justificată el poate fi reprezentat în adunarea generală printr'un mandat care trebuie să aibă mandat scris şi care trebuie să fie tot asociat cu drept de vot.

Femeile măritate pot fi reprezentate prin soşii lor dacă sunt asociaţi, fără mandat scris. Administratorii şi funcţionarii cooperativei nu pot primi mandat de reprezentare în adunarea generală, sub pedeapsă de nulitate.

Un asociat nu poate fi mandatarul decât al unui singur asociat.

Administratorii şi funcţionarii cooperativei nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetelor, bilanşelor şi pentru rezoluţiunile ce privesc responsabilitatea lor.

Votarea se face prin ridicare de mâini afară de cazul când 1/5 din numărul membrilor prezenţi vor cere votul secret.

Deciziile pentru revocarea consiliului sau darea lui în judecată se vor lua întotdeauna cu vot secret sub sancţiunea nulităţii.

Art. 48. — Atribuţiunile adunării generale sunt următoarele:

a) Să ia cunoştinşă de rezultatul inspecţiunilor făcute de cenzori şi organele instituţiilor de control, precum şi să avizeze.

b) Să aleagă şi să revoace pe administratori şi cenzori. Revocarea se va putea face numai de o adunare generală la care să ia parte cel puţin jumătate plus unul din numărul membrilor cu drept de vot, luând hotărâri cu 3/4 din numărul membrilor prezenţi.

c) Să aprobe bilanşul şi dările de seamă anuale.

d) Să decidă în cadrul prevederilor prezentelor statute asupra repartizării excedentelor şi asupra modului de acoperire a eventualelor pagube în conformitate cu prevederile art. 34 de mai sus.

e) Să fixeze suma maximă până la care societatea se poate angaja în cursul anului.

f) Să stabilească limita maximă până la care consiliul va putea acorda împrumuturi, precum şi dobânda ce urmează să perceapă.

g) Să stabilească condiţiunile în care se primesc depunerile spre fructificare şi dobânda.

h) Să ia cunoştinşă de împrumuturile membrilor din consiliu şi cenzorilor.

i) Să aprobe regulamentele de organizare şi funcţionare interioară.

j) Să hotărască înfiinşarea de sucursale în localităşile cu cari cooperativa lucrează potrivit prezentelor statute.

k) Să decidă asupra cumpărării sau arendării terenurilor şi a construcţiilor necesare societăţii.

l) Să hotărască intentarea acţiunii de daune împotriva administratorilor aflaşi în funcţiune; aceasta numai de o adunare generală întrunită şi lucrând cu majoritatea prevăzută la alineatul b de mai sus.

m) Să decidă asupra apelurilor făcute de asociaţii excluşi conform art. 15 din statute.

n) Să aprobe bugetul de cheltueli şi salarii peste care consiliul de administraşie nu va putea trece. Bugetul nu este valabil decât dacă este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 81 de mai jos.

o) Să delibereze şi hotărască asupra tuturor chestiunilor ce interesează bunul mers al societăţii.

p) Să decidă asupra excluderii asociaşilor în cazul prevăzut la art. 14 lit. d.

q) Să hotărască participarea la orice întreprindere în legătură cu obiectul cooperativei.

r) Să decidă asupra propunerilor de fuzionare,

¹⁾ Statutele pot prevedea un număr mai mare.

modificarea statutelor şi disolvarea societăţii, în conformitate cu dispoziţiunile art. 91 şi următoarele.

Art. 49. — Pentru fiecare adunare generală se va dresa un proces-verbal în care se va prevedea:

1. Data şi locul când s'a ăinut adunarea generală;

2. Numele şi pronumele celui ce a prezidat;

3. Numărul asociaşilor prezenţi şi a celor înscrşi la 'cooperativă';

4. Ordinea de zi;

5. Discuşiunile urmate şi hotărârile luate;

6. Majoritatea întrunită pentru fiecare chestiune;

7. Acest proces-verbal se va semna de biroul adunării generale şi se va transcrie în registrul special pentru deliberările adunărilor generale.

La procesul verbal se va ataşa lista asociaşilor prezenţi vizată de membrii biroului.

Dosarul cuprinzând procesul verbal împreună cu toate actele referitoare la convocarea şi ăinerea adunării generale se va numerota, şnurui, sigila şi atesta de preşedinte şi scrutatori şi se va depune formal cooperativei.

Art. 50. — Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor şi ale legii sunt obligatorii pentru toşi asociaşii, chiar pentru cei ce nu au luat parte, cu respectarea dreptului prevăzut, de art. 160 Cod comercial.

Fiecare asociat are dreptul să facă contestaşie în termen de 15 zile dela data adunării generale, împotriva deciziunilor contrarii legii sau statutelor¹⁾.

Contestaşia trebuie adresată instituşiei de control de care aparşine cooperativa.

Poate face contestaşie orice asociat care, fiind prezent la adunare, a protestat împotriva hotărârii trecută în procesul verbal precum şi orice asociat absent dacă a fost oprit fără motiv justificat a lua parte la adunare sau dacă motivează contestaşia că nu s'a făcut în regulă convocarea sau chestiunea nu a fost înscrisă în ordinea de zi.

Consiliul de Administraşie.

Art. 51. — Administraşia societăţii este încredinşată unui consiliu de administraşie format din ²⁾ membri, aleşi de către adunarea generală dintre asociaşi.

Primii administratori sunt aleşi de fondatori prin chiar actul constitutiv al societăţii.

Membrii consiliului trebuie să fie cetăşeni români, bucurându-se de toate drepturile civile şi politice şi să fie ştiutori de carte. Ei nu pot fi în acelaş timp membrii în consiliul de administraşie al vreunei societăţi comerciale cu scopuri şi activităşi asemănătoare³⁾.

Rudele şi afinii până la al treilea grad inclusiv nu pot fi aleşi membri în acelaş consiliu de administraşie.

Deasemenea cei care au fost îndepărtaşi din administraşia vreunei societăţi cooperative pe baza dispozişilor art. 150 din legea pentru organizarea cooperativei nu mai pot fi aleşi membri în consiliul de administraşie pentru timpul statornicit în decizia de îndepărtare.

Asociaşii care nu satisfac cerinşele aliniatelor precedente, dacă totuşi au fost aleşi sau dacă în timpul funcţionării nu mai îndeplinesc aceste cerinşe, pierd de drept funcţiunea lor şi decăderea se constată prin'o încheere a consiliului de administraşie. Decăderea însă nu poate fi opusă terşilor de bună credinşă, care au contractat cu societatea.

Dacă împiedecarea provine din rudenie sau afinitate, ultimul ales, sau cel mai tânăr dintre ei, dacă au fost aleşi în acelaş timp, pierde de drept funcţiunea sa.

Art. 52. — Membrii consiliului de administraşie sunt obligaşi ca în termen de cel mult trei luni dela alegerea lor în consiliu să-şi completeze fiecare numărul de părşi sociale stabilit de adunarea generală pentru administratori. In caz contrar la împlinirea acestui termen ei decad din funcţiune şi vor fi înlocuişi conform dispozişilor din aceste statute.

Administratorii nu vor putea cere retragerea din cooperativă sau retragerea de părşi sociale, decât — dacă pe lângă îndeplinirea condişionilor prescrise pentru retragerea asociaşilor au obşinut şi o deplină descărcare de gestiune din partea adunării generale.

Art. 53. — Administratorii sunt mandatarii temporali şi revocabili de adunarea generală.

Mandatul administratorilor durează trei ani, ei putând fi realeşi.

Administratorii se reînnoiesc în fiecare an cu câte 1/3 prin tragere la sorşi.

La finele primului an de funcţionare a societăţii şi mai înainte de ăinerea adunării generale, consiliul procedează în prezenţa cenzorilor, la tragerea la sorşi a 1/3 dintre membri, cari urmează să iasă din consiliu şi al căror mandat va putea fi reînnoit de adunarea generală; la finele anului al doilea, tragerea la sorşi a treimeii se face numai între cei rămaşi după prima tragere. Seria care a rămas, se va schimba la finele anului al treilea de funcţionare, urmând ca de aci înainte fiecare serie să se schimbe, în ordinea vechimei, după o funcţionare de trei ani.

In acelaş mod se va urma şi în cazul când, în cursul funcţionării cooperativei, va fi înlocuit întreg consiliu de administraşie; reînnoirea începând după încheerea primului an de gestiune a noului consiliu.

1) Art. 52 din Legea pentru organizarea cooperativei.

2) 5—12 membri.

3) Art. 35 din Legea pentru organizarea cooperativei.

4) Art. 35 din Legea pentru organizarea cooperativei.

Art. 54. — In caz de descompleteare a consiliului de administraşie, membri rămaşi împreună cu cenzorii desemnează, cu majoritatea absolută a celor prezenţi, care trebuie să fie 2/3 din numărul total, pe asociaşii cari să înlocuiască pe membrii eşişi din consiliu, până la prima adunare generală.

Mandatul membrilor aleşi de adunarea generală va dura până la expirarea mandatului membrilor pe cari îi înlocuiesc.

Art. 55. — Atât în consiliu, cât şi în comitetul de direcşie, administratorii vor lucra personal, fără a putea fi reprezentaşi de vreun alt administrator sau o persoană străină.

Art. 56. — Cooperativa este reprezentată prin consiliul său de administraşie sau comitetul de direcşie, dacă i s'a prevăzut în mod expres o astfel de împuternicire.

Actele, cari angajează societatea, trebuie să fie în prealabil aprobate de consiliul de administraşie sau de adunarea generală, după competenşa acestor organe, potrivit statutului şi legii.

Semnătura socială o vor avea doi membrii din consiliul de administraşie împuternicişi de consiliu, sau un membru şi o altă persoană anume împuternicită.

Cei ce au semnătura socială nu o pot ceda sau transmite.

Pentru acte izolate, anume arătate în delegaşiunea dată, precum şi pentru reprezentarea în justişie, consiliul de ad-Ńie poate da procură şi unor persoane străine.

Art. 57. — Consiliul alege din sânul său un preşedinte şi un vice-preşedinte.

In lipsa preşedintelui, consiliul va lucra sub preşedinşia vice-preşedintelui, iar dacă lipseşte şi acesta, sub preşedinşia celui mai în vârstă dintre consilierii prezenţi în şedinşă.

Pentru valabilitatea deliberărilor consiliului se cere prezenţa a jumătate din numărul administratorilor. Deciziunile se iau cu majoritatea celor prezenţi. Opiniunile separate vor fi întotdeauna exprimate în procesul verbal.

Funcţionarii cooperativei, care sunt şi membri în consiliul de ad-Ńie, nu au drept de vot în chestiunile ce privesc funcţiunea lor.

Consiliul de administraşie va ţine şedinşă, cel puşin de două ori pe lună.

Art. 58. — Consiliul de ad-Ńie poate desemna dintre membrii săi un comitet de direcşie, format de cel mult trei persoane, dintre cari unul va fi preşedintele societăţii, care va avea conducerea zilnică a cooperativei, putând reprezenta şi semna societatea sub supravegherea consiliului, ai căruşi mandatarii sunt. Consiliul de administraşie va fixa atribuşiunile comitetului, ale cărui lucrări vor trebui supuse consiliului de ad-Ńie, spre ratificare.

Art. 59. — Administratorii sunt solidari răspunzători faşă de societate:

1) De realitatea vărsămintelor efectuate de către asociaşi.

2) De existenşă reală a excedentelor distribuite.

3) De existenşă registrelor cerute de lege şi de regulata lor ăinere.

4) De executarea întocmai a deciziunilor adunărilor generale, precum şi a dispozişionilor instituşionilor de control.

5) De executarea îndatoririlor prevăzute la art. 66 de mai jos.

6) Şi în general de observarea îndatoririlor pe care legea şi statutele le impun şi cari nu au caracterul unei însărcinări speciale şi personale.

Art. 60. — Operaşionile făcute de către consiliul de ad-Ńie, peste limita drepturilor ce-i acordă statutele, nu sunt opozabile societăţii şi membrii consiliului sunt personal şi nelimitat răspunzători faşă de terşi pentru aceste operaşioni.

Art. 61. — Administratorul, care într'o operaşione determinată, are fie în numele [său personal, fie ca reprezentant al altuia interese contrarii intereselor societăţii, va trebui să încunoştiinşjeze despre aceasta pe ceilalşi administratori şi pe cenzori şi să se abşină dela orice deliberare, privitoare la această operaşione.

Administratorii sunt dotori să păstreze secretul asupra tuturor operaşionilor societăţii şi a situaşiei acesteia.

Administratorul care contravine la dispozişionile din aliniatele precedente, esle răspunzător de pierderile ce vor rezulta pentru societate, adunarea generală putându-l şi exclude din societate.

Obligaşionile contractate de membrii consiliului de ad-Ńie trebuiesc aduse la cunoştinşă primei adunări generale.

Art. 62. — Orice asociat are dreptul să aducă la cunoştinşă instituşiei de control, actele sau omisiunile administratorilor dăunătoare societăţii.

Art. 63. — Responsabilitatea pentru acte, omisiuni sau neglijenşe, nu se întinde şi la acei administratori cari nu sunt în culpă şi cari şi-au formulaf opiniile în scris de îndată ce au luat cunoştinşă de hotărârea majorităşii.

Art. 64. — Acşiunea civilă în contra administratorilor pentru faple cari privesc responsabilitatea lor, se decide de adunarea generală. Din momentul în care s'a hotărât darea în judecată, administratorii decad din funcţiune, iar adunarea generală trebuie să aleagă alşi administratori.

Art. 65. — Răspunderea administratorilor nu încetează prin aprobarea bilanşului şi nici prin descărcarea ce anual se dă administratorilor de către adunările generale, în cazul când mai târziu se constată fraude.

Art. 66. — Consiliul de ad-ție are următoarele îndatoriri:

a) Să execute și să observe toate dispozițiile legii și ale statutelor de față, hotărârile adunării generale și dispozițiile luate, în interesul societății, de către instituția de control.

b) Hotărăște, împreună cu cenzorii, afilierea cooperativei la Uniunea de control și Federală sau Banca Centrală cooperativă, etc.;

c) Primește noul membrii în societate și decide asupra excluderii și retragerii membrilor, potrivit art. 11 și 15 din prezentele statute;

d) Fixează epocile vărsămintelor asupra părților sociale subscrise și hotărăște măsurile de luat împotriva celor ce nu le-au făcut la vreme;

e) Numește și revocă întregul personal al societății, personal care lucrează sub supravegherea și pe răspunderea consiliului;

f) Contractează împrumuturile necesare cooperativei și primește depuneri spre fructificare, în condițiile și limitele fixate de adunarea generală;

g) Delegea persoanele care formează comitetul de direcție prevăzut de art. 58 din statute, precum și acelea care pot semna în mod valabil pentru societate, conform art. 56 din statute;

h) Supraveghează și ratifică lucrările comitetului de direcție;

i) Efectuează toate operațiunile prevăzute de statute și ia toate măsurile pentru bunul mers al societății;

j) Autoriză cheltuielile necesare administrației, în limitele bugetului votat de adunarea generală;

k) Se îngrijește de întreținerea neîntârziată și sigură a sumelor disponibile;

l) Aprobă situațiunile lunare de contabilitate și pregătește bilanșurile anuale, supunându-le la verificarea cenzorilor și aprobarea adunării generale, anuale, împreună cu o dare de seamă despre mersul cooperativei;

m) Convoacă adunarea generală ordinară, cel mai târziu până la data de 15 Aprilie, stabilindu-i și ordinea de zi;

n) Convoacă adunarea generală extraordinară, fie din proprie inițiativă, fie la cererea cenzorilor ori la cererea unui număr de cel puțin $\frac{1}{10}$ din numărul total al asociațiilor;

o) Completează locurile vacante în consiliu, împreună cu cenzorii, conform art. 54 din statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei;

p) Face publicațiunile prevăzute de statute și legea pentru organizarea cooperativei și cere deschiderea procedurii falimentului, când constată că societatea e în încetare de plăți, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei;

r) Administratorii cooperativei sunt obligați ca în termen de 15 zile dela data șinerii adunării generale anuale, să depună copie de pe bilanș și modul de repartitie al excedentului net la judecătoria în a cărei circumscripție își are sediul cooperativa: copie de pe bilanș și modul de repartitie al excedentului net, copie de pe procesul-verbal al adunării generale, și lista asociațiilor înțrăși și eșiji din societate, în cursul anului, cu valoarea părților sociale subscrise de fiecare¹⁾

Deasemenea sunt obligați a trimite judecătoriei de ocol respectivă, precum și instituției de control căreia îi aparține cooperativa, în termen de 8 zile dela șinerea adunării generale sau dela data procesului-verbal de alegere;

Copie de pe încheierile constatatoare de schimbările făcute în consiliul de administrație, comitetul de direcție și în comisia cenzorilor;

Tabloul nominal indicând numele și pronumele tuturor membrilor din consiliul de administrație și comitetul de direcție dacă este cazul; numele și pronumele celor cari au primit mandatul de a reprezenta cooperativa și celor cari au dreptul de a semna pentru ea, precum și numele și pronumele cenzorilor²⁾;

s) Propune adunării generale condițiunile și regulamentele necesare pentru operațiunile societății și comunică Oficiului Național al Cooperăției Române, informațiunile statistice ce se vor cere în vederea întocmirii anuarului cooperativei române;

t) Administratorii sunt datori să țină registrele jurnal, inventar și copier prevăzute de codul de comerț pentru comerțanți, precum și registrul asociațiilor, registrul de procese-verbale ale adunării generale ordinare și extraordinare și registrele de procese verbale ale ședințelor consiliului de ad-ție și al cenzorilor.

Art. 67. — Membrii consiliului de ad-ție sunt solidar și nelimitat răspunzători, față de societate, pentru pierderea ce aceasta ar suporta-o din reava credință, neglijența lor sau nerespectarea îndatoririlor prevăzute de lege, statute și hotărârile adunării generale chiar când această pierdere ar ataca numai excedentul.

Art. 68. — Membrul consiliului de ad-ție care va lipsi fără temel justifiat, dela trei ședințe consecutive, la care a fost formal convocat, se va considera demisionat.

Art. 69. — Președintele consiliului de ad-ție, și în lipsă vicepreședintele, are în special următoarele îndatoriri:

a) Să țină corespondența cooperativei și să conserve actele și documentele;

b) Să libereze bonurile de plată, în baza aprobărilor consiliului de ad-ție;

c) Să convoace consiliul de administrație;

d) Să pregătească elementele raportului anual de gestiune;

e) Să convoace adunarea generală ordinară sau extraordinară, când consiliul a decis aceasta;

f) Să supravegheze toate operațiunile societății, cassa și contabilitatea și în genere toate lucrările personalului.

Despre Cenzori.

Art. 70. — În fiecare an, adunarea generală, convocată pentru discutarea și aprobarea bilanșului, va alege dintre asociați trei cenzori titulari și trei cenzori supleanți.

Art. 71. — Nu pot fi aleși cenzori și dacă toți s'au ales deced din funcțiunea lor:

a) Funcționarii societății;

b) Rudele și afinii administratorilor, precum și rudele și afinii între ei, până la gradul al patrulea inclusiv;

c) Cei cari nu îndeplinesc condițiunile prevăzute la art. 51 alin. 3 și 5 din statute.

Cenzorii sunt obligați ca, în termen de cel mult 3 luni dela data alegerii lor, să-și completeze fiecare numărul de părți sociale fixate de adunarea generală; în caz contrar ei pierd însărcinarea și locurile lor se vor completa potrivit dispozițiunilor alin. următoare.

În caz de vacanță, cei rămași vor completa locurile prin cenzorii supleanți în ordinea vârstei

Dacă nici cu ajutorul supleanților nu se poate completa numărul cenzorilor, cei rămași vor face cooptările necesare dintre asociații cari îndeplinesc condițiunile prevăzute în acel articol, până la înținirea celei mai apropiate adunări generale.

Art. 72. — Cenzorii au următoarele îndatoriri:

a) Să facă adesea și pe neașteptate inspecția cassei și nitiodată mai depărtate de un trimestru una de alta.

b) Să constate, cel puțin odată pe lună, existența titlurilor sau valorilor de tot felul depuse în gaș, cauțiune sau în păstrarea societății.

c) Să examineze, cel puțin la fiecare trei luni, registrele societății, pentru ca să ia cunoștință de operațiunile sociale și să certifice dacă scriptele sunt bine ținute.

d) Să stabilească, în înțelegere cu administratorii și să le verifice, bilanșurile societății și situațiunea asociațiilor. Să întocmească raportul, în care să prezinte rezultatul examinării bilanșului și al administrației, precum și observațiunile lor și propunerile la aprobarea bilanșului și a altor măsuri necesare.

e) Să supună deliberării adunării generale ape-lurile asociațiilor în cazurile prevăzute de legea pentru organizarea cooperativei și art. 8 și 15 din aceste statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei.

f) Să completeze, împreună cu administratorii, locurile vacante în consiliu, conform art. 54 din aceste statute; să completeze comisiunea cenzorilor în caz de vacanță, conform art. 71 din statute, sub sancțiunea prevăzută de art. 144 din legea pentru organizarea cooperativei.

g) Să vegheze ca dispozițiunile legii, ale actului constitutiv sau ale statutelor, să fie executate de către administratori.

Cenzorii pot să asiste la ședințele administratorilor și să ceară a se înscrie în ordinea de zi a ședinței consiliului, precum și în acea a adunărilor generale ordinare și extraordinare, propunerile ce vor crede de cuviință.

h) Să sesizeze Uniunea de control respectivă sau în lipsă Oficiul Național al Cooperăției române, când consiliul nu face convocarea adunării generale ordinare, conform art. 40 din statute, precum și să ceară consiliului convocarea adunării generale extraordinare, conform art. 41 și 42 din statute.

i) Să verifice îndeplinirea dispozițiunilor actului constitutiv și statutelor, cu privire la condițiunile cerute pentru prezența asociațiilor în adunarea generală, luând parte la toate adunările generale.

j) Să îndeplinească atribuțiunile ce le sunt date prin legea pentru organizarea cooperativei și Codul de comerț, cu privire la constituire, fuzionare, dizolvare și să supravegheze operațiunile lichidării.

Art. 73. — Cenzorii deliberază în comitet, la care vor lua parte personal și decid cu majoritate; ei aleg un președinte, care are îndatorirea de a-i convoca de câte ori este nevoie și cel puțin odată pe lună

Dispozițiunile art. 61, 67 și 68 din statute se aplică și cenzorilor.

Dacă nu se poate întruni majoritatea, raportul pentru verificarea bilanșului și orice alt raport de deliberare va fi făcut separat de fiecare cenzor.

Inspecțiunile și controlul vor putea fi făcute și de fiecare cenzor în parte, dacă are delegațiunea celorlalți.

Cenzorii sunt datori să păstreze secretul asupra operațiunilor societății și situației ei, fiind răspunzători pentru daune și putând fi excluși din societate.

Personalul Cooperativei.

Art. 74. — Întregul personal al cooperativei se numește și se revocă, după propunerea președintelui sau comitetului de direcție, de consiliul de administrație pe răspunderea sa.

Art. 75. — Președintele are conducerea tuturor operațiunilor societății, precum și supravegherea în-

tregului personal. Atribuțiunile lui sunt cele fixate la art. 69 din statute.

La cooperativele mari, consiliul de ad-ție poate numi un director, care va fi însărcinat să îndeplinească, în parte sau în total, atribuțiunile președintelui. Stabilirea atribuțiunilor date în sarcina directorului se face de consiliul de ad-ție.

Art. 76. — Casierul este păstrătorul numerarului și valorilor societății.

Casierul este îndatorat a trece într-un registru special de cassă, toate încasările efectuate, și plățile făcute, în cursul fiecărei zile și să păstreze soldul în cassa societății.

Casierul nu poate face încasări decât contra chitanțe eliberate din registrul chitanțier și semnate de dânsul.

Plățile se fac numai în baza bonurilor de plată semnate de președinte sau în lipsă de vicepreședinte, ori de altă persoană anume împuternicită de consiliul de ad-ție. Casierul nu va fi descărcat decât pentru plățile în întregime confirmate de primitor și justificate cu acte.

Casierul este îndatorat să înștiințeze în scris pe președintele societății, ori de câte ori soldul casei întrece nevoie operațiunilor zilnice, pentru a se lua măsuri de plasarea lui.

Casierul poate fi îndatorat să îndeplinească și alte însărcinări anume determinate de consiliul de ad-ție.

Art. 77. — Cu șinerea contabilității va fi însărcinat contabilul, care are următoarele atribuțiuni:

a) Să țină contabilitatea în regulă și la curent.

b) Să încheie, cel puțin odată pe lună, bilanșul de verificare și să o prezinte președintelui societății și cenzorilor.

c) Să încheie la 31 Decembrie al fiecărui an, conturile și registrele și să prezinte consiliului de ad-ție, cel mai târziu până la 25 Ianuarie, bilanșul și conturile închise, împreună cu actele justificative.

d) Să îndeplinească orice altă însărcinare i-ar da consiliul de administrație.

Art. 78. — În caz eând dezvoltarea operațiunilor cere numirea și a altor funcționari, consiliul de ad-ție va stabili atribuțiunile fiecărui.

Art. 79. — Când funcționarii sunt și membrii în consiliul de administrație, ei n'au vot în chestiunile cari privesc atribuțiunile lor

Funcționarii cooperativei și în special casierul, trebuie să fie asociați și sunt datori să-și completeze, în termen de trei luni, părțile sociale stabilite de adunarea generală.

Ei nu pot ocupa funcțiuni sau primi însărcinări în administrația altor societăți, decât cu aprobarea prealabilă a consiliului de administrație.

Președintele, vicepreședintele, membrii comitetului de direcție și contabilul, nu pot îndeplini funcțiunea de casier, în cooperativa.

Art. 80. — Revocarea funcționarilor se face de consiliul de ad-ție, prin deciziuni motivate. Contabilul revocat are drept de apel, la instituția de control de care ține societatea, în termen de 15 zile dela comunicarea deciziei; hotărârea instituției de control este obligatorie pentru consiliu.

Contabilul va fi numit de preferință dintre absolvenții școalelor de contabilitate și cooperative.

CAPITOLUL VI

Bilanș. Buget. Excedente și fonduri colective.

Art. 81. — La începutul fiecărui an, Consiliul de ad-ție alcătuiește un proiect de buget al veniturilor și cheltuielilor cooperativei.

Acest proiect de buget se va prezenta adunării generale împreună cu raportul cenzorilor. El nu poate fi pus în aplicare decât după ce va fi fost aprobat de adunarea generală și dacă a fost întocmit cu respectarea dispozițiunilor prezentelor statute.

Până la adunarea generală, membrii consiliului de ad-ție împreună cu cenzorii întruniți în ședință pot, cu majoritatea absolută a numărului total, aproba aplicarea anticipată a proiectului de buget, dacă la cheltueli acesta este mai mic sau cel mult egal cu bugetul anului trecut, sub rezerva ratificării adunării generale. În lipsa unei asemenea aprobări nu se poate face nici o plată.

Bugetul va cuprinde veniturile probabile și cheltuelile ce se pot prevedea.

Totalul cheltuielilor, inclusiv salariile, impozitele, etc., nu poate trece peste 30% din veniturile brute ale anului precedent. Dacă în cursul anului se va constata că veniturile sunt în scădere față de acele ale anului precedent, consiliul de ad-ție al cooperativei este obligat să reducă cheltuelile în aceeași proporție.

Art. 82. — Anul social începe la 1 Ianuarie și se termină la 31 Decembrie.

La finele anului social, consiliul de ad-ție face un inventar de întregul activ și pasiv al societății și stabilește situația păstrătorilor de valori, pentru a încheia bilanșul și contul de profit și pierdere, care după verificare de către comisia cenzorilor se va supune spre cercetare și aprobare, adunării generale.

Art. 83. — Bilanșul va trebui să cuprindă:

a) Averele societății (activul) și anume:

a) Valorile de casă, în numerar și efecte publice, aceste din urmă, după prețul mijlociu din ultimul semestru, având în vedere cota oficială a Bursei.

b) Creanțele societății după valoarea lor reală, excluzându-se creanțele dubioase;

c) Prețul de cost al imobilelor societății, constituindu-se la pasiv fonduri de amortizare.

Conform art. 51 din legea pentru organizarea

1) Art. 40 din Legea pentru organizarea cooperativei.

2) Art. 37 din Legea pentru organizarea cooperativei.

cooperajiei, plus valoarea bunurilor poate fi trecută în bilanș pentru mărirea activului cu condiștiunea a se prevedea distinct în pasivul bilanșului un fond suficient pentru variașiunea de preș-

- d) Depunerile ce societatea ar avea la alte institușii.
- e) Participările eventuale ale societășii la alte întreprinderi și beneficiile obșinute la fiecare.
- f) Orice altă avere a societășii

1. Datoriile (pasivul) societășii și anume:

- a) Datoriile de orice natură contractate de societate.
- b) Depunerile spre fructificare.
- c) Părșile sociale.
- d) Fondul de rezervă.
- e) Donașiiunile.
- f) Excedentul net anual.

Pe lângă bilanș se va anexa și un cont amănunșit de profit și pierdere, arătând excedentul și cu proiectul de repartizare. Soldul contului de profit și pierdere va figura în bilanș.

Art. 84. — Copia bilanșului și raportul cenzorilor se vor pune la dispozișia oricărui societar, în localul societășii, cu 10 zile înainte de adunarea generală ordinară, împreună cu un proiect de repartizarea excedentului.

Fiecare membru este în drept să scoată copie depe aceste acte.

Bilanșul și contul de profit și pierdere trebuie să arate în mod clar și sincer situașia patrimoniului societășii, precum și excedentele avute sau pierderile încercate.

Art. 85. — Din excedentele brute ale societășii se vor scădea:

- a) Cheltuelile de administrașie.
- b) Salariile și indemnizașiiile personalului și ale membrilor delegașii.
- c) Dobânșile la împrumuturile contractate.
- d) Dobânșia convenită la fondurile de rezervă, prevedere, etc., dacă aceste fonduri au fost întrebunșite în operașiiunile societășii, în acest caz, li se va socoti dobânșia ca pentru depuneri spre fructificare.
- e) Sumele ce reprezintă impozitele, precum și primele de asigurare pe anul expirat a averii mobile și imobile a cooperativei.
- f) Amortizarea construcșiiilor, instalașiiunilor, mobilierului etc.; deasemenea se vor scădea datoriile ce nu se pot încasa ori sunt îndoelnice.
- g) Pierderile de tot felul încercate de societate.

Ceiașce rămâne constituie excedentul net, care se va distribui de adunarea generală, după propunerea consiliului de ad-șie, în felul următor:

- 10% cel puțin pentru formarea fondului de rezervă.
- 10% cel puțin pentru scopuri culturale, cooperative și sociale.
- 12% cel mult consiliului de administrașie, comișiei de cenzori și funcționarilor ca primă de muncă, în raport cu ședinșele la cari au luat parte sau cu activitatea depușă și cu salariile.

Din ceace va rămâne se va da părșilor sociale vârsate de asociașii o remunerașie, care nu va putea întrece, în nici un caz maximum fixat de către Oficiul Nașional al Cooperajiei române.

Restul se va distribui asociașiiilor, în raport cu dobânșile plătite societășii, în cursul anului, la împrumuturile contractate, ca participare la obșinerea excedentului.

Partea convenită neasociașiiilor se va calcula și atribui fondului de rezervă și cultural în părșii egale.

Adunarea generală poate aproba ca risturnele convenite asociașiiilor și neasociașiiilor să fie destinate în întregime fondurilor de rezervă, culturale și de interes cooperativ.

Art. 86. — Fondul de rezervă se va forma:

- a) Din taxa de înscriere depușă de asociașii.
- b) Din cel puțin 10% asupra excedentului net anual.
- c) Din sumele ce i se atribuie conform art. 85 din statute.
- d) Din dobânșia fondului de rezervă.

Art. 87. — Fondul de rezervă va fi plasat de preferinșă în efecte publice ale statului sau garantate de stat, cari se vor depune spre păstrare la o institușie publică, precum și în imobile și instalașiiuni.

Art. 88. — Fondul de rezervă constituie proprietatea exclusivă a societășii, membrii neavând nici un drept asupra lui și neputând pretinde nici o parte dintrînsul.

In caz de disolvare a societășii, fondul de rezervă va fi întrebunșit numai la înzestrarea unei institușii de interes cooperativ, determinată de adunarea generală de lichidare.

Până la întrebunșirea lui potrivit hotărășii adunării generale, fondul de rezervă va fi depus spre păstrare la o institușie publică, la Banca Centrală Cooperativă sau la o federală.

Art. 89. — Din cei 10% prevăzușii pentru scopuri culturale la art. 85, 7% se va întrebunșia de consiliul de ad-șie, pentru opere de cultură, educașie și propagandă cooperatistă și pentru opere sociale din localitate, după îndrumările primite dela Oficiul Nașional al Cooperajiei Române; iar 3% se vor vârsa la uniunile respective ori în lipsă la Oficiul Nașional al Cooperajiei române, pentru acelaș scop.

In caz de disolvare a societășii se va urma cum este prevăzut în art. precedent pentru fondul de rezervă.

CAPITOLUL VII.

Modificarea statulelor. Fuziune. Disolvare.

Art. 90. — Modificarea statulelor se face cu observarea regulelor prevăzute de art. 51 din legea pentru organizarea cooperativei

Modificarea statulelor se decide de adunarea generală extraordinară, convocată cu cel puțin una lună înainte de ziua fixată pentru întrunire. Convocarea va trebui însoșită de un proiect, care să arate anume modificările propuse.

La adunarea generală vor trebui să fie prezenșii cel puțin jumătate din numărul asociașiiilor cu drept de vot, iar hotărășirea să se ia cu cel puțin 2/3 din numărul asociașiiilor prezenșii.

In cazul când, după această primă convocare nu se poate întruni numărul de asociașii prevăzușii mai sus, sau nu se obșine majoritatea cerută în alin. precedent pentru a decide, adunarea generală va avea loc până în 2 săptămâni, la data și locul stabilit în prima convocare și cu aceeaș ordine de zi.

Această adunare va lucra cu orice număr de asociașii și va hotărâi cu 2/3 din numărul asociașiiilor prezenșii.

Dacă nici în această adunare nu se întrunește majoritatea prevăzută pentru a lua hotărășiri valabile, modificarea statulelor se va considera respinsă.

Art. 91. — Schimbarea obiectului cooperativei precum și disolvarea cooperativei nu poate fi hotărâtă decât de adunarea generală, la care au luat parte cel puțin jumătate din numărul total al asociașiiilor cu drept de vot, hotărășirea trebuind să se ia cu majoritatea de cel puțin 2/3 din numărul asociașiiilor prezenșii.

Art. 92. — Fuziunea cu alte societășii cooperative nu poate fi hotărâtă decât de o adunare generală, în care au fost prezenșii cel puțin 1/3 din nu-

mărul asociașiiilor cu drept de vot și numai cu majoritatea de 2/3 din numărul celor prezenșii.

Adunarea generală extraordinară prevăzută în acest articol și în cel precedent, se vor convoca cu o lună de zilă mai înainte de ziua fixată pentru șinerea ei cu îndeplinirea formalitășiiilor prevăzute pentru adunările generale ordinare.

Art. 93. — Asociașii cari nu primesc deciziunile privilegiate la schimbarea obiectului societășii, la fuziune sau disolvare, au dreptul să se retragă din societate primindu-șii părșile sociale vârsate după regulile stabilite în aceste statute pentru retragerea asociașiiilor.

Art. 94. — Hotărășirea de disolvare precum și hotărășirea de fuziune aprobată de institușia de control respectivă, trebuie comunicată prin îngrijirea administratorilor judecătoreiei de ocol, unde cooperativa a fost înregistrată, pentru a fi trecută în registrul societășiiilor cooperative; de asemenea administratorii vor îngriji să se publice hotărășirea în Buletinul Cooperajiei.

Art. 95. — Disolvarea societășii este urmată de lichidare, care se va face cu îndeplinirea formalitășiiilor prevăzute în Codul de comerș, pentru lichidarea societășiiilor anonime, publicașiiile făcându-se în Buletinul Cooperajiei Române.

Adunarea generală nu poate dispune disolvarea, dacă cel puțin 50 asociașii stăruiesc pentru continuarea ei, chiar dacă sunt în minoritate.

Art. 96. — Drept normă pentru conducerea operașiiilor societășii pe lângă dispozișiiile prezentelor statute, se vor avea în vedere prescrișiiile legii pentru organizarea cooperativei și ale codului de comerș, întru cât nu sunt abrogate prin legea pentru organizarea cooperativei.

VII. Aceste statute s'au adoptat și semnat de noi în adunarea generală de constituire din luna . . . anul . . . când am ales în consiliul de administrașie pe d-nii:

- 1. _____ comuna _____
- 2. _____ " _____
- 3. _____ " _____
- 4. _____ " _____
- 5. _____ " _____
- 6. _____ " _____
- 7. _____ " _____
- 8. _____ " _____
- 9. _____ " _____
- 10. _____ " _____
- 11. _____ " _____
- 12. _____ " _____

Cenzori titulari d-nii:

- 1. _____ comuna _____
- 2. _____ " _____
- 3. _____ " _____
- 4. _____ " _____

Cenzori supleanșii d-nii:

- 1. _____ comuna _____
- 2. _____ " _____
- 3. _____ " _____

Vor putea semna valabil pentru societate d-nii
 . . . . .
 Delegăm cu depline puteri pe d-l
 din comuna . . . . . și d-l . . . . .
 din comuna . . . . . să îndeplinească formalitășiiile pentru constituirea societășii prevăzute de art. 28 din legea pentru organizarea cooperativei.

Inscrierile școlare pe anul viitor.

No. 91—1929.

Publicașiiune

Având în vedere legile, regulamentele și ordonanșele ministeriale în vigoare, se aduce la cunoșștinșa generală următoarele:

Anul școlar 1929—1930 în cepe la 1 Septemvrie 1929.

La 5 Iunie a. c., se va în cepe recenzământul copiilor obligașii de școală, de către dnii delegașii ai Comitetului Școlar Comunal. Recenzământul se va face din casă în casă la fiecare familie, patron. Conform legii, fiecare e obligat să declare pe toșii obligașii de școală, la caz contrar se vor pedepsi. Părinșii, tutorii și patronii sunt obligașii a servi pe delegatul cu date precise. Delegatul va lăsa pentru fiecare obligat de școală un aviz de înscriere care se va păstra și prezenta la înscriere, pentru a obșine viza Direcșiiunii, unde se înscrie elevul.

Intre 1—10 Septemvrie a. c. toșii părinșii, tutorii, patronii sunt obligașii să înscrie copii resp. ucenicii lor la școală și anume: pe cei în vârstă de 5—7

ani împlinișii la școalele de copii mici, pe cei în vârstă de 7—16 ani împlinișii la școala primară până la terminarea celor 7 clase, sau la alte școli secundare și de meserii.

Până la 15 Sept. a. c., toșii cari au primit avizul de școală dela Delegatul care a făcut recenzământul, vor preda avizul cu dovada de înscriere dela Direcșiiunea școlaeli, unde s'a în scris, șefului de circumscrișie unde aparșine. La caz contrar vor fi amendașii cu Lei 300 și obligașii vor fi înscriși din oficiu și urmărișii conform legii.

La cursurile de adulșii și adulte se vor înscrie, în tot timpul dela 1—10 Septemvrie, a. c., toșii tinerii în vârstă de 12—18 ani, cari n'au terminat încă cel puțin 4 clase primare, sau cari sunt neștiutori de carte (analfabeșii).

La școlile de ucenici se înscriu toșii ucenicii, fără considerare de etate, până la terminarea uceniciei.

Elevii cari trec cu succes primele 4 clase primare, se pot înscrie în clasa I a unei școli secundare, în baza adeverinșii date de direcșiiunea școlaeli, în cazul însă, că se retrag dela școala secundară, înainte de a

fi terminat trei clase secundare, ei sunt obligașii să se întorcă la școala primară, să se înscrie și să frecventeze clasa V, VI sau VII primară până la absolvirea cursului primar superior sau împlinirea etășii de 16 ani. Învățământul primar este obligatoriu și gratuit pentru copii tuturor cetățenilor în școlile de stat.

Părinșii, tutorii, patronii cari nu și înscriu copii la școală, vor fi amendașii de Ministerul Instrucșiiunii cu amendă dela 100 până la 300 Lei de fiecare copil, iar copiii vor fi înscriși din oficiu la școala de stat a circumscrișiei.

Nici o școală confesională particulară minoritară nu poate primi elevi de altă confesiune, sau nașionalitate, decât aceea a școlii.

Patronii sunt datori, conform art. 8 din legea asupra muncii minorilor și art. 26 din legea pentru organizarea meserieșilor, ca în timpul, când se în cursurile de adulșii, să le dea adulșiiilor din timpul de lucru în atelier orele necesare pentru așistarea la cursuri, fără nici o reducere din salariu sau impunere de muncă suplimentară. Contravenienșii vor fi pedepsișii

cu amendă de 300—500 Lei de fiecare adult.

Brasov, la 23 Maiu 1929.
 Comitetul școlar al Municipiului Brasov.
 (ss) Dr. Sterie Stinghe,
 președinte, primar.
 (ss) Emil Reit,
 secretar, dir. școlar.
 605 1—1

ANUNȘ

Biserica Sft. Nicolae publică licitașiiune cu oferte închise și verbală pentru inchirierea a 10 locuinșe și două prăvălii, în casa cea nouă din Piașa Prundului

Licitașiiunea se va ține la Biroul Consiliului parohial, Duminecă în 30 Iunie a. c., ora 11 a. m.

Doritorii vor avea să depună garanșie de 10% după chiriia oferită pe an, care se va complecta cu surplusul eventualei urcări la licitașie.

Tabloul locuinșelor și condișiiunile de licitașie se pot vedea la Biroul Consiliului, în fiecare zi de lucru dela ora 3—5 p. m. începând din 20 Iunie crt. 3—6 Consiliul parohial.

Publicașiiune de licitașie

Parohia ort. rom. Arini, jud. Treiscaune, dă în întreprindere zidirea bisericei prin licitașie publ. cã, cu oferte închise, cari se primesc până în ziua licitașiei 23 Iunie 1929 la ora 2 p. m. Licitanșii au a depune garanșie de 10% din preșul strigării 1.300.000 Lei.

Planul, devizul și condișiiunile de licitașie, se pot consulta la oficiul parohial până la termenul preșot. 591 3—3 Consiliul parohial.

Nr. 114/1929.

Publicașiiune de licitașie

Consiliul parohial, din comuna Pășău, județul Făgăraș, conform planului și devizului, aprobat de cătră Prea Ven. Conz. Arhiepiscopos, dă în întreprindere repararea bisericii, prin licitașie publică, Duminecă, în 23 Iunie a. c., ora 2 p. m., depunând vadiu 10%, dușă suma de Lei 112.386.

Planul, devizul și condișiiunile de licitare, se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi. Supraoferte nu se primesc. Pășău, la 2 Iunie 1929. 607 1—1 Consiliul parohial.

INFORMAȚIUNI

Trimiterea în judecată a Consiliului Soc. de gaz Mehan. Membrii din consiliul de administrație al soc. de gaz mehan. delegați din partea statului, au fost dați în judecata consiliului superior al administrației bunurilor Statului. Ei sunt d-nii L. N. Anghelescu, C. Bușilă și A. Ottulescu. Hotărârea a fost luată de către ministerul de industrie și comerț.

† Protopopul Ioan Hamza. La încheierea ziarului primim tristă veste despre încetarea din viață a protopopului Ioan Hamza din Zărnești, decedat ieri în 5 Iunie, înmormântarea va avea loc Sâmbătă 8 Iunie a. c. la ora 2 p. m. în Râșnov. Odihnească în pace!

Scolare. [Pentru motive de economie bugetară, ministerul instrucțiunii a trimis o circulară tuturor inspectoratelor de regiuni școlare, cerându-le tablouri de școalele și posturile înființate în ultimii patru ani, numărul învățătorilor și suplinitorilor, dacă școalele au local propriu, precum și școalele ce nu pot funcționa din lipsă de material didactic.

Asemenea și pe aceleași baze s'au cerut referințe și asupra școalelor normale, întrucât ministerul intenționează să reducă numărul școalelor inutile și să desființeze posturile de învățători și profesori, sinecure.

Pentru orfanii de război Sâmbătă în 9 și Duminecă în 10 Iunie va circula în oraș o chetă în folosul orfanilor de război. Publicul este rugat să binevoiască a da obolul său.

Pentru acest scop d-l secret. general la primărie Emil Socaciu a binevoit a dăruii suma de 1000 lei. Comitetul societății aduce d-lui E. Socaciu, care cu deosebită pricepere apreciază lucrurile societăților de binefacere, cele mai vii mulțumiri. — Comitetul.

Oaspeți ai Brașovului. — Printre participanții la Congresul internațional de agricultură, ce se deschide la București în ziua de 7 Iunie, ne-au sosit ca oaspeți din Franța și d-nii: Edouard Barthe deputat, președintele Oficiului Internațional al vinului și al grupului viticol din Camera franceză.

Lesage, reprezentantul guvernului francez, directorul general al agriculturii franceze.

D-na și d-l Douarce, directorul O. I. V.

Distingii oaspeți, în dorința de a ne cunoaște cât mai bine țara, vizitează câteva regiuni.

Astăzi (6 Iunie) la ora 11^{1/2}, au sosit cu automobilul în Brașov, unde la Prefectura județului în onoarea d-lor a avut loc o recepție la care au luat parte câteva oficialități.

La ora 3 p. m. oaspeții cari veneau dela Călimănești (Vâlcea) s-au îndreptat spre Sinaia-București.

Aviz. Serviciul Tehnic al Județului Brașov roagă să i-se comunice la Prefectură numele celui sau acelor răifăcători cari au rupt și au furat pomii plantați recent pe marginea șoselei naționale Brașov-Feldioara, dela Bartolomeu la podul metalic peste râul Bârse.

Expoziția prof. V. Maximilian e deschisă la liceul A. Șaguna dela 10-30 Iunie c. între orele 10-12^{1/2} și 4-7^{1/2}.

Intrarea e liberă. Atragem atențiunea Onor. Public asupra acestei extrem de interesante expoziții cu vederi carpatine și marine.

Aviz. În ziua de 13 Iunie a. c. participanții la Congresul Internațional agricol din București vor vizita și orașul nostru, unde Camera de agricultură organizează și o expoziție agricolă.

Congresistii vor traversa strada Porții, Piața Libertății, Str. Principele Carol, până la locul de sub Straje, unde se va instala expoziția.

La stăruința Camerei de agricultură, Camera de comerț și de industrie din acest oraș roagă în mod deosebit pe domnii comercianți cu magazine în străzile amintite să binevoiască a decora cât mai frumos vitrinele lor, dând și în felul acesta dovada marelui importanțe comerciale și industriale a Brașovului.

Aviz meseriașilor. În ziua de Duminecă, 9 Iunie a. c., ora 10 dim., în sala Sfatului din piață, se va ține adunarea generală a școalelor de stat pentru ucenici.

Cu deosebire considerare că la ordinea zilei se vor discuta și chestiuni importante ce privesc pe ucenici este în interesul fiecărui meseriaș să ia parte neapărat la această adunare.

Convocare

În înțelesul § 22 din Statute, membrii Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, precum și toți sprijinitorii acestei instituții, se invită la adunarea generală a Despărțământului „Astra” Săcele, ce se va ține Duminecă în 16 Iunie a. c. ora 3 p. m. în sala de gimnastică a Gimnaziului din Satu lung.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul secretarului.
3. Raportul casierului.
4. Delegarea a 2 membrii la adunarea gen. a Asociațiunii.
5. Alegerea noului comitet pe un period de 5 ani.
6. Inscrierea de noi membri.
7. Propuneri.
8. Conferința finală de D I Locot-Colonel Petrescu din Brașov.

Satlung 1 Iunie 1929.
Zenovie Popovici, ss. I. Tăraș
președinte. secretar.

Serbarea câmpenească a Societăților Unite din Brașov—Scheiu.

Comitetul de conducere al Societăților Unite din Brașov-Scheiu a hotărât ținerea maiului Duminecă în 9 Iunie 1929 pe livada cea mare dela Horterus.

Domnii membrii sunt invitați a se aduna în fața Liceului „An-drei Șaguna”, de unde va fi plecare, în corpore, la ora 7 și jumătate a m.

Fiecare societate își va aduce steagul.

Având în vedere că beneficiul net realizat din această serbare câmpenească este destinat ajutorării copiilor orfani și săraci, adresăm un apel călduros către întreaga populație românească a Brașovului, să participe în număr cât mai mare contribuind prin aceasta la realizarea străduințelor noastre.

În caz de timp nefavorabil serbarea se amână pentru altă Duminecă, care se va comunica decuvreme. Comitetul.

Examene cu RAZE X (Röntgen) și examenele BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane și în schimbul unor taxe mici, laboratoriile spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 13-0

Mica publicitate

De vânzare o mașină cu aburi împreună cu un treerător în foarte bună stare. Doritorii a se adresa la Nicolae Lupu, Brașov, Str. Furcilor 34. 581 4-4

De vânzare o casă în Valea Oului No. 13 la poziție bună. Informații la Șeful Flonlor 14, la d-na D. Franțescu. 60. 2-4

De vânzare cărămidă vechi 80 bani bucate, numai întreagă și lem-nărie cu jumătate prețul materialului nou, caru de piatră 60 lei se află la moara din Valea Monlor C. No. 23. (Tocile).

De vânzare o mașină de treerat 6 H P. în bună funcțiune, cu tot aranjamentul. Informații la Mușca, Tohanul Vechu Jud. Brașov. 592 2-5

Aviz Publicul dela țară și orașe, îl parvenim asupra agențiilor voieșori, cari preluau fotografiile pentru mărire fotografică, la predare nesigur și de o valoare inferioară.

Drumul cel exact de a veni la măriri bune, este comanda-re personală într-un Atelier fotografic, care garantează în numele său pentru calitate cu preț cel puțin tot așa de ieftin. 608 1-1 Breașla fotografiilor.

GROITORESE

instruim gratis pentru confecționarea hanelor de copii. În timpul dela 2-4 săptămâni vor ajunge la un câștig folositor și acesă. A se prezenta la

S. A. FIBRA
BRAȘOV, Șirul Inului 26. Vineri, 604 d. a. ora 4-6 1-1

La comandă putem instala la mașinile de treerat de ori și care fabricat osiile pentru scuturat paie și pleavă.

Primim ori și ce reparațiuni de mașini de felul acesta.

Frații Toth,
609 1-2 Str. Crucii 12 Brașov

Bănci pentru grădină, Furtunuri pentru grădină Macarale pentru furtune Impermeabile (tărgi).

IUL. TEUTSCH
BRAȘOV, Str. Porții 33,

De vânzare una casă cu bucătărie și dependințe, construite solid, cu o grădină în mărime de 2 holde, embele imobile situate la strada, Tocile, Valea Oului No. 4. Grădina fiind plană, bine închisă, cismeaua de apă la poartă, foarte potrivită pentru clădire, cu deosebire proprie pentru zidirea unui Sanatoriu sau vile pentru vară. Vânzarea se face din mână liberă. Informații la proprietarul sub adresa mai sus arătată.

Camera de Agricultură Brașov, adânc întristată aduce la cunoștință încetarea din viață a primului ei Președinte

Protopopul IOAN HAMSEA

decedat la 5 Iunie a. c.
Înmormântarea va avea loc Sâmbătă 8 Iunie 1929, orele 2 după masă, la Râșnov.

Camera de Agricultură Brașov.

„Industria Aurului” Societate Anonimă ABRUD,

CONVOCARE

Domnii acționari ai soc. an. „Industria Aurului” în Abrud se convoacă prin aceasta la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ține în ziua de 27 Iulie 1929, la oarele 3 p. m., iar în caz de neconstituire, în ziua de 7 August 1929, la oarele 3 p. m., la sediul societății, eventual în continuare la uzina „Concordia” cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație și a comitetului de cenzori, bilanțul anului de gestiune 1928 și hotărâre cu privire la pierderea arătată în bilanț.
3. A decide asupra întregirii celor 7 locuri vacante din Consiliul de Administrație.
4. A alege pe un period de 3 ani Comitetul de Cenzori.
5. Fixarea jetcanelor și a diurnelor.
6. Eventuale propuneri făcute în cadrul statutelor.

ABRUD, la 28 Maiu 1929.

Consiliul de Administrație

Notă: Acțiunile se vor depune în senzul art. 12 al statutelor la casa noastră, la toate băncile membre ale „Solidarității” și la „Banca Minelor” în București. 606 1-1

CURSE cu AUTOBUSUL

pentru persoane și bagaje

Brașov -- Făgăraș -- Sibiu

Circulație zilnică! Prețuri convenabile!

Intocmire confortabilă!

Pleacă din Brașov dela Vila Kertsch dimineața la ora 5 ^{1/2}	
Sosește la Făgăraș	8
Pleacă din Brașov dela Vila Kertsch	6
Sosește la Făgăraș	8 ^{1/2}
Pleacă din Făgăraș la Brașov dimineața la ora 8	
Pleacă din Făgăraș la Brașov	9
Pleacă din Brașov după masă dela Postă la ora 1 ^{1/2}	
Pleacă la Făgăraș	2
Sosește la Făgăraș	4
Pleacă din Făgăraș după masă dela hotel Veber la ora 5	
Sosește la Sibiu	5 ^{1/2}

Legătură din Sibiu seara cu trenul spre Copșa Mică Cluj, Alba Iulia, Arad și din Brașov spre București și în alte direcții.

Angajăm curse în toate direcțiile.
567 4-5 Concesionarii.

AVIZ.

Abonații cari ne fac reclamațiuni și comunicări în scris în chestia ziarului sunt rugați a ne indica întotdeauna și n-rui de pe adresă sub care li se trimite ziarul.

Publicațiune de licitație

Parochia Bisericei gr. or. Române din Predeal-Bran aduce

la cunoștința generală că dă prin licitațiune publică repara-re Bisericei sale. Licitațiunea se va ține în ziua de 23 Iunie 1929 ora 1 p. m. în localul Bisericei.

Plenul, devizul și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parochial din loc până în ziua de licitare.

Licitarea se va face cu o ferte închise.

Predeal la 2 Iunie 1929
Iuon Bobocu   Iosif Tătulea
secretar.   preot. președ.

Nicolae Buta
casarepitor.   2-3